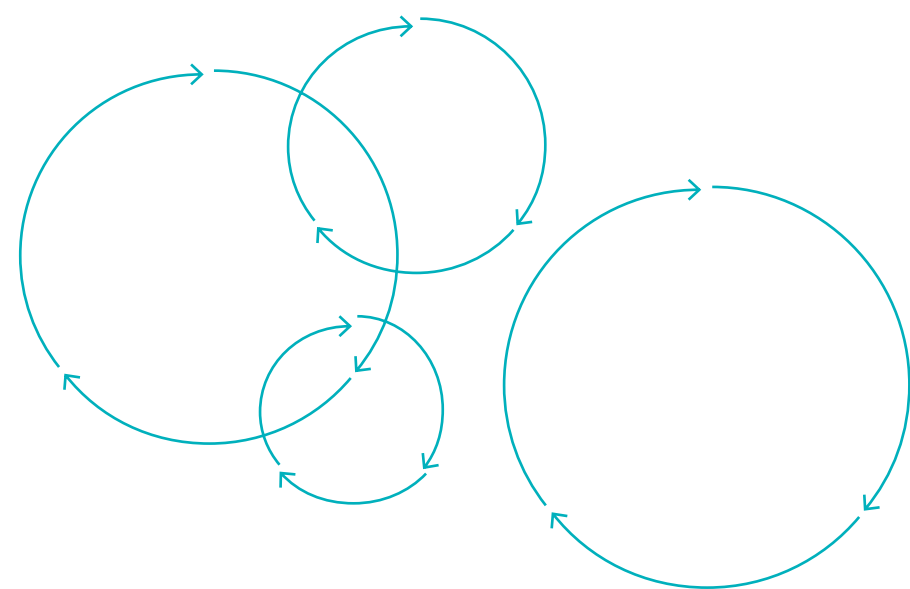

MED KVARTALET SOM ARENA
☒ PROSESSHEFTE DEL 1

UKE 34: TOMTEBESØK

Jeg var på befaring i Oslo i helgen, og var så heldig at jeg snublet over en utstillingen «Glimt fra Grønland» på Interkulturellt museum på Grønland. Det var et veldig rikt innblikk i hvordan Grønland som strøk ble til, og hvordan det har blitt ansett gjennom årene.

Jeg fikk også tid til å vandre rundt i området og bli litt kjent, tatt nye bilder i kvartalet og av det indre gårdsrommet, som jeg ikke fikk tilgang til sist gang jeg var der. Nytt på tomten er at det er oppført et stort skilt med et prospekt på et nytt boligkompleks med luksusboliger som skal opp på den store tomten i Grønlandsleiret. Det er en hvit koloss på 7 etasjer (to etasjer over gesimshøyde på de gamle, og ser ut til å ha lite til felles med en øvrige bebyggelsen i kvartalet.

Prospektet og utstillingen fikk meg til å tenke på hvor viktig det er at man får til et spennende samspill mellom gammelt og nytt, og ikke minst hvilke beboere man ser for seg i området. Hva skjer med strøket egenart (idag internasjonal, livlig), dersom dette blir et luksusstrøk? Kan man balansere ut en slik utvikling?

Hva er det som gjør Grønland til Grønland?

Bilder fra prospektet satt opp på tomten i Grønlandsleiret 61.

INTERVJU: BEBOER

Fri samtale og spørsmål. Rekkefølge er redigert i etterkant.

Navn: Anders Brunsvik
Adresse: Hollendergata 4
Alder: 51 år
Har bodd i Hollendergata siden februar 2007. 6 ½ år.

Vet du noe om befolkningssammensetning i kvartalet?
Kvartalet er veldig hvitt (stort sett etniske nordmenn) i forhold til resten av Grønland, og består stort sett av sameie. Det er mange unge som har kjøpt seg inn i jeg er eldst i oppgangen. Det foregår en del utleie, der utleier har delt opp leilighetene i mindre rom, og leier ut til studentkollektiv. Men det er i hovedsak eierne som bor her. Det er et høyere prisnivå her enn på resten av Grønland. Han opplever også høy grad av trivsel i kvartalet, med samarbeid om fellesområde. Et trivelig naboskap.

Hva vil du aller helst verne/bevare?
Det er unikt at det er så fredelig, grønt og pent midt i Oslo sentrum. Jeg har utsikt opp til Botsfengselet. Jeg hadde helst sett at man bygget mer som det var tidligere, før det brant i kvartalet. Og helst ikke høyere enn det som er eksisterende. Jeg tenker en del på antall mennesker per areal, og hvilket trykk det blir på fellesareal, grøntareal og infrastruktur når det kommer

ere i kvartalet. Hvor skal man gjøre av dem?

Hva liker best du ved å bo her? Hvilke kvaliteter er det du setter pris på?
Det er unikt at kvartalet er så pent. Man kan stå ved Botfengselet og se utover Oslofjorden. Det er en kvalitet som er ganske sjelden i Oslo sentrum, og som nok kommer til å gå tapt når man er ferdig med utbygging i Schweigaardsgate og Bjørvika.

Hva liker du ikke så godt?
Vi i sameiet har snakket om og ønsker gjerder og hekker og porter, men får ikke gjennomslag hos Kommunen. Vi sliter litt med at vi ikke har porter å lukke. Det er mange steder å gjemme seg bort på tomten, og det har foregått en del lyssky virksomhet, både dealing og vopensalg, i bakgården. Nå kommer securitas innom. Og så er det jo også helgefylla og tissing på hjørnet. Det hadde vært greit å ha en port.

Hvordan blir gårdsrommet brukt i dag?
Det blir stort sett brukt til opphold. Men man bruker også parsellhagen, som har 200 forskjellige arter med planter og grønn saker. I framtiden vil nok dette området få mye mer skygge.

Hvordan oppfattet du reguleringsprosessen?

Prosjekt i forkant var digert!! Jeg fikk inntrykk av at Oslo kommune selger arvesølvet. De vil tjene penger. De regulerer så man kan utnytte maks. Skrekken er at de ender opp som de andre Grønlandskvartalene; Mørkt, høyt, og med små leiligheter. I de andre kvartalene har praksis vært tilgivelse heller enn tillatelse og man ser tendenser til det samme her. Men resultatet i dag er bedre enn man kunne frykte. Men det er klart at utbygging vil lukke kvartalet veldig!

Det er ett rma som gjelder seg gjeldende i utviklingen av området; Pecunia. Tomtene legges ut for salg nå i disse tider, og det kan se ut som at Pecunia kanskje vil kjøpe opp flere.

Det er en fantastisk park i midten. Den er til nå leid til en rimelig penge av sameiene fra kommunen, men leieforholdet opphører nå snart, og tomten blir lagt ut for salg i november. Den skal selges sammen med en av de andre tomtene, og det er rekkefølgebetingelse i planen på at dette må utarbeides. De andre byggene vil ha bruksrett på arealet, og sameiene vil få mulighet til å kjøpe arealet tilbake.

EBY innkaltetil medbestemmelsesmøte med landskapsarkitekter i forhold til utvikling av fellesarealet. Landskapsarkitektene

var dyktige, men blir nok kraftig overstyrt av utvikleren.. Barnehagen binder også opp alt, de skal ha plastdekke over et stort areal, noe som er lite attraktivt for beboerne å bruke ellers når barnehagen ikke er åpen. Det er lite areal å utvikle både uterom og barnehage på. Det vil bli 600 nye beboere i kvartalet. Det kan bli vanskelig å få plass til alle i fellesarealet.

Jeg er ellers sjokkert over medbestemmelsesmøtene. Det virker ikke som etatene snakker sammen. De hadde glemt å regulere inn rømningsvei inn i kvartalet. Dermed fikk vi i vårt bygg et pålegg om at evakuering skulle gå over vår tomt. På siste møte prøvde de å ekspropriere tomten for redningshensyn. Dette har de forsøkt tidligere også i forhold til adkomst og parkering. Vi har kontaktet advokat.

I forhold til medvirkning følger vi oss fortsatt bak lyset. Vi har ikke reell inn ytelse. Noen av eiendommene har boikottet møtene. Det mangler også overslag over kostnader ved overdragelse av fellesareal. Og det hersker stor usikkerhet om hvordan bruksrett, drifting etc skal foregå i framtiden. Byantikvaren er en av de få som har forsøkt å bevare kvaliteter i området. Noe som gjør at man har måttet gå ned litt på volum og høyde. Ellers ser det ut som at hovedpoenget er å tjene penger. Solforhold

vil endre seg betraktelig når kvartalet blir mer lukket. Det skal også lages parkeringskjeller under tomtene for å få plass til parkering for boligene. Det vil føre til enorme utgravinger. De får ikke lov til å rive stallbygningen i Schweigaardsgate noe som til veldig fordyring av prosjektet.

Det er klart, det skal ikke så mye utvikling til før det bikker over til å bli ukoselig. Når det blir dårligere solforhold, usikkerhet om fellesareal, mye folk er det vanskelig å si om de kvalitetene jeg verdsetter kommer til å være der om noen år.

Det har foregått mye spekulering angående hva som kommer til å skje med Grønland når Bjørvika står ferdig. Noen sier at Grønland kommer til å bli mye mer attraktivt og oppleve gentri sering, mens andre mener Bjørvika kommer til å forringe de kvaliteter Grønland har bla. Ifht solforhold og tra kk.. Har du merket noe til tendenser i den ene eller andre retningen?

Jeg er en av de folka som syns Barcode er spennende, men jeg mener også at det burde ligget bakerst i byen og se utover. Ikke ligge som mur foran. Jeg har også hørt om disse spådommene, men har ikke merket noe til det. Men det er klart at lys og vindforhold på Grønland kommer til å bli dårligere generelt sett.

UKE 35: REGISTRERING OG MODELL

Denne uken bruker jeg på å fullføre modeller og registreringer., og å lære meg mer om området. Jeg har ferdige laser-ler til modellen, men trenger laserkutter (when??). Planen er også å få laget 3d-landskap i Rhino.

Jeg har lest meg opp på historisk utvikling i området, men også boligpolitikk i området gjennom boken By og byliv i endring. Her skriver Marit Etne Rud om utviklingen av Grønland, og hvilke lokale målsetninger politikerne har satt for utvikling. Området har vært gjennom mange fornyelsesprogrammer og man har satset på målsetninger om å få oppgradert området og gjøre det attraktivt for barnefamilier og ressurssterke beboere, men samtidig beholde mangfoldet og en allsidig sammensatt befolkning.

Mangfoldet Grønland er kjent for er også en av faktorene som gjør delbydelen attraktiv å flytte til. . Området lider imidlertid av fra flytting fra dette mangfoldet, der bla. familier fra etniske minoriteter flytter ut til forstedene for å få rimeligere boliger og mer plass. Samtidig foregår det en økende grad av gentri-fering, som gjør det vanskelig for økonomisk dårligstilte og barnefamilier å bosette seg her. Det er også en tendens at nybygg og høy utnyttelse ved fortetting i bydelen skaper forverring av bomiljøet i forhold til mindre lys, og dårlig luft. Det foregår også stor utskiftning av beboere, pga små leiligheter og folk som midlertidig etablerer seg på Grønland mens de studerer eller før de får barn. Denne utskiftningen gir vanskeligheter for å skape fellesskap i nabolagene. Ifølge Ekne Rudd er målsetninger og praksis ofte motstridende, og man greier ikke å oppnå de kvalitetene man ønsker i området uten at man vender seg mer vekk fra markedskreftene.

Det er mange utfordringer i området, men noe jeg spesielt biter meg merke i er dominansen av småleiligheter, og til og fra flytting. Hvordan oppnår man mer stabile bomiljøer?

UKE 36: MODELL OG REF. BASE

Denne uken har jeg laget modell i 1:500 av kvartalet og deler av Botsparken. Laserkutteren kommer på mandag, og jeg hadde planlagt en modell i 1:250. Egentlig ser 1:500 ut til   v  re en god skala   begynne med. Passe abstrahert og gir et godt nok utsnitt til   se for seg forbindelser forbi kvartalet.

5.sept. Prat med Jenny

Meg og Jennny skal startet med prosessprat, og hjelpe hverandre litt med tips og tenkning. Etter   ha gått gjennom forarbeidet mitt fort med henne, sto det også problemstillingen min litt klarere for meg. Jeg begynner på et undersøkende nivå, med hva kvartalet har   tilby i en bysituasjon, hvordan kan dette påvirke utforming av/og kvaliteter i boliger som blir oppført og i eksisterende. Dette ender opp i et eller  re konkrete boligprosjekter der man får tilført disse kvalitetene. Jeg tror jeg vil prøve   se på prosjektet mitt som en slags kvartalslab, og dermed  srive meg fra spesi ke og  satte  planer i området, og se på det hele mer som et test område. Kanskje kan noen av prinsippene overføres til andre prosjekter? Eller kanskje bare tankegangen om helhet, en større en sådan kan v  re overføringsverdien?

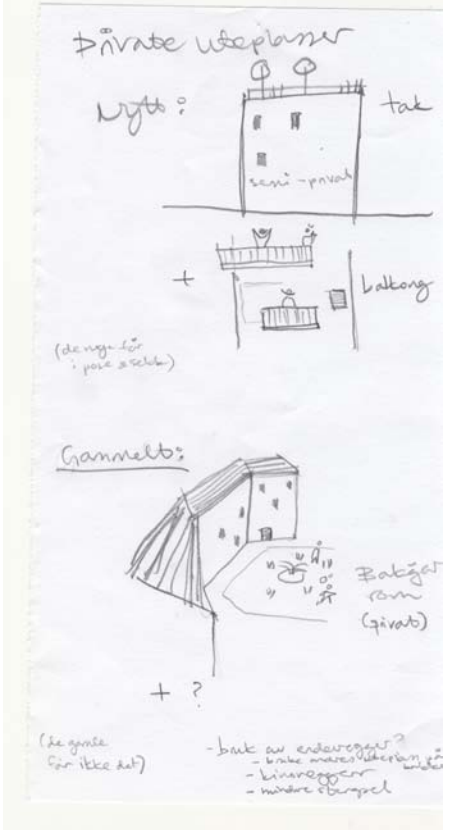
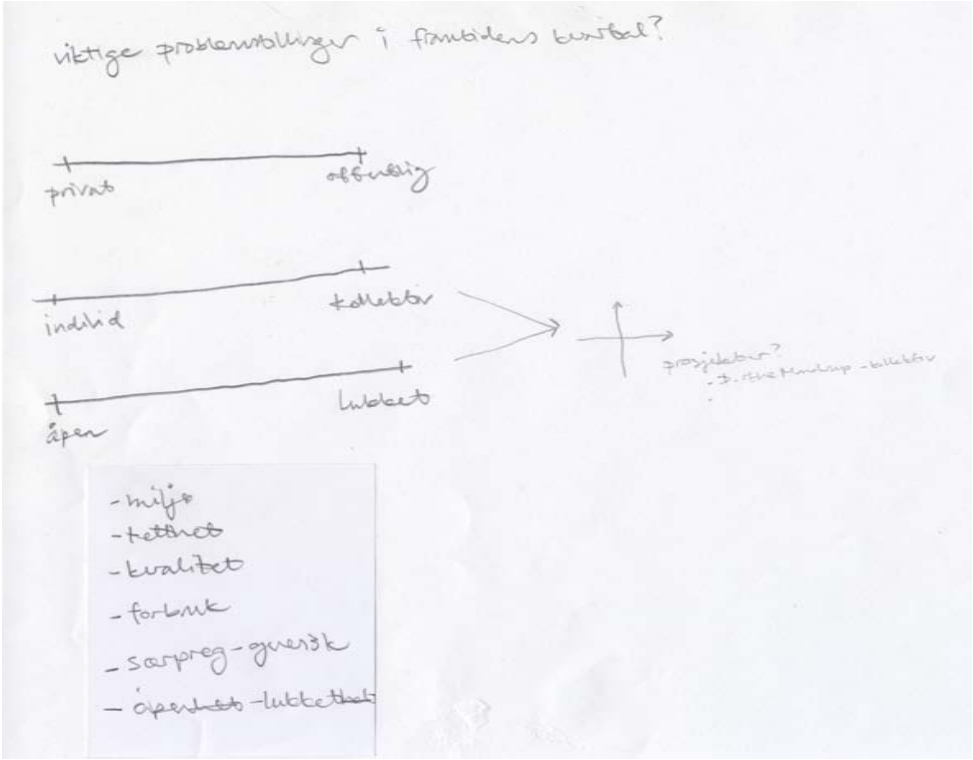
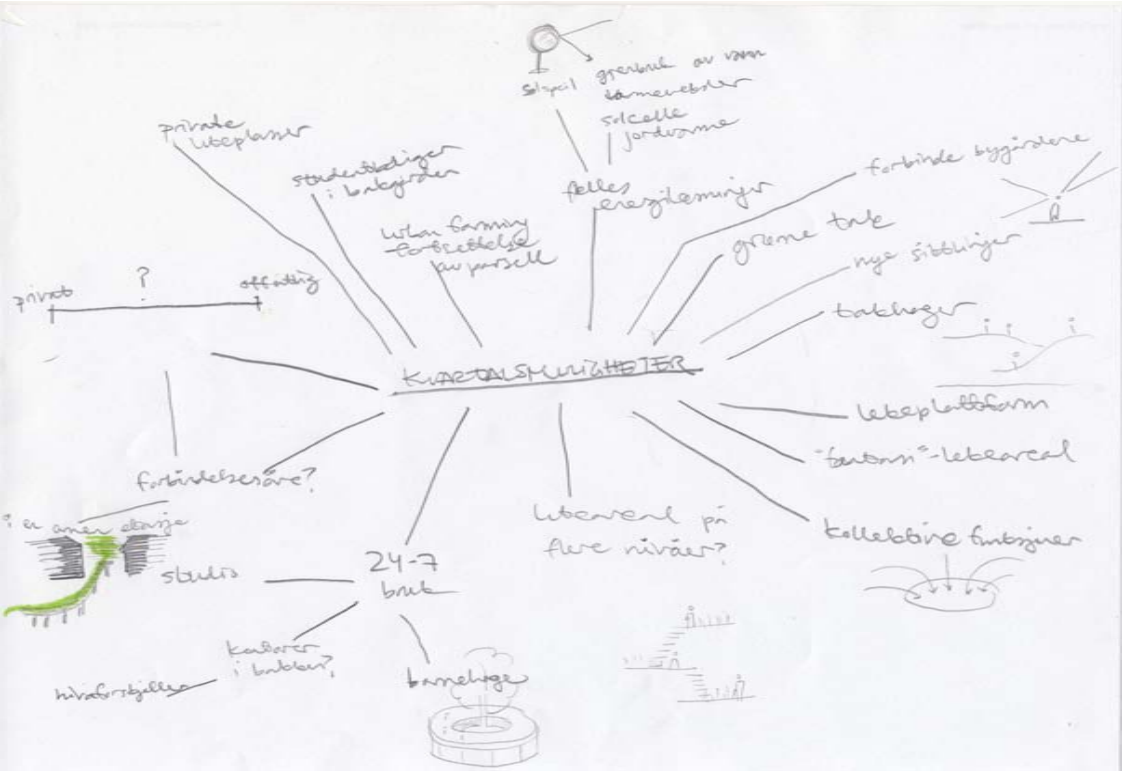
Etter praten i dag har vi kommet fra til at det også kan v  re bra for prosjektet mitt     bruke snittet til   undersøke kvartalet. Hvor kan aktiviteten foregå?   se på forbindelsene mellom kvartalet, Botsparken og forbindelsen til Bjørvika (Teaterplassen). Overganger mellom privat  halvprivat og offentlig rom. Kan dette v  re en spennende dynamikk for kvartalet? Man trenger jo  re offentlige rom v  høy fortetting!   bruke **skisserende programanalyse** for   forestille meg ulike kvaliteter jeg ønsker meg i prosjektet. Der kan jeg registrere forskjellige opplevelser man har i kvartalet, og kanskje dra ut noen ønskede  effekter  av utviklingen eller kvaliteter jeg ønsker. (eks. drikke kaffe i vinduskarmen, hva skjer på vei til busstoppet. Hvordan foregår lek i bakgården?

  starte referansebase med  essensboks  der jeg skriver opp hvilke elementer/kvaliteter jeg syns er mest interessante for mitt eget prosjekt.

Gjennomgående tema når jeg ser på kvartalet som helhet blir grøntstruktur, uteareal og fellesskap. Jeg burde også bake inn energi/b  rekraft. Når jeg leker meg med disse temaene i større skala kan jeg samtidig begynne   forestille meg hvilke boliger som kunne passe inn med de ulike forslagene, slik at distansen fra helheten til det enkelte boligprosjektet blir kortere og forhåpentligvis f r en sterkere forbindelse. Husk prosesshjul!

UKE 36: ID MYLDRING

UKE 36: SITATER

Fant igjen noen gamle sitater fra undersøkelsen til forarbeidet som jeg syns er spennende ifht prosjektet mitt.

Det er ikke noen menneskerett å bo i sentrum
Liv Signe Navarsete

Det er ikke noen menneskerett å bo i sentrum
Liv Signe Navarsete

Det er ikke noen menneskerett å bo i sentrum
Liv Signe Navarsete

Det er ikke noen menneskerett å bo i sentrum
Liv Signe Navarsete

Today, we speak about the sustainable housing as part of sustainable community more and more often. This is because the housing provides the personal space of the individual, the place with which the occupant identifies basic urban existence [12]. It is considered a place of non-service living and, at the same time, a space for privacy where private and emotional family life goes on, protected from external factors. (High quality housing – a key issue in delivering sustainable communities)

Work on philosophy like work in architecture in many respects is really more a work on oneself. On one's own interpretation. On how one sees things...

UKE 36: Modell 1:500

Modell i 1:500 er ferdig! Her er noen bilder.

Tomten fra Botsparken

Tomten med Botsfengselet som bakgrunnsmotiv.

Tomten sett fra
sørvest.

UKE 37: Idemyldring og workshops

Dette er uken for første uttesting på tomt og i skisser.

Jeg har skisset litt over yfoto av området og Grønland, for å kikke på sammenhengene og bystrukturen med en litt raskere metode. Viktige spørsmål jeg stilte meg var: Hva er kvartalets rolle i sin sammenheng? Hvordan forholder det seg til offentlige rom, og hva er sammenhengen mellom disse i kvartalet? Hvilke karakter har gatene rundt kvartalet? Jeg fant ut at det er mange ganske små offentlige rom på Grønland, derav enkelte (som Teaterplassen) er i ferd med å miste en del av sine kvaliteter. Det er også andre potensielle plassdannelser i forbindelsene over til Bjørvika. Ellers er kvartalene mye preget av å være lukkede, spesielt de nye boligkvartalene opptrer som gated communities der man må være beboer for å komme fram til uteområdet. Dette er nok også et resultat av Grønlands rykte og realiteten i det at det er en del kriminalitet i området, men det før meg likevel til å lure på om nettopp denne lukketheten, og de små byrommene kan være et tema å dra med seg inn i kvartalet. Grødsrom kan være rolige alternativer til plassene og aksene i byen, og i Hollenderkvartalet er kanskje dette nettopp en slik kvalitet man kn dele med nabolaget, som motsats til aktive Grønlandsleiret, og i forbindelse med Botsparken.

Kvartalsstruktur, toglinjer og grønt.

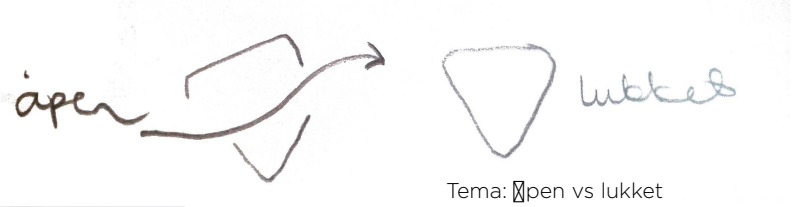
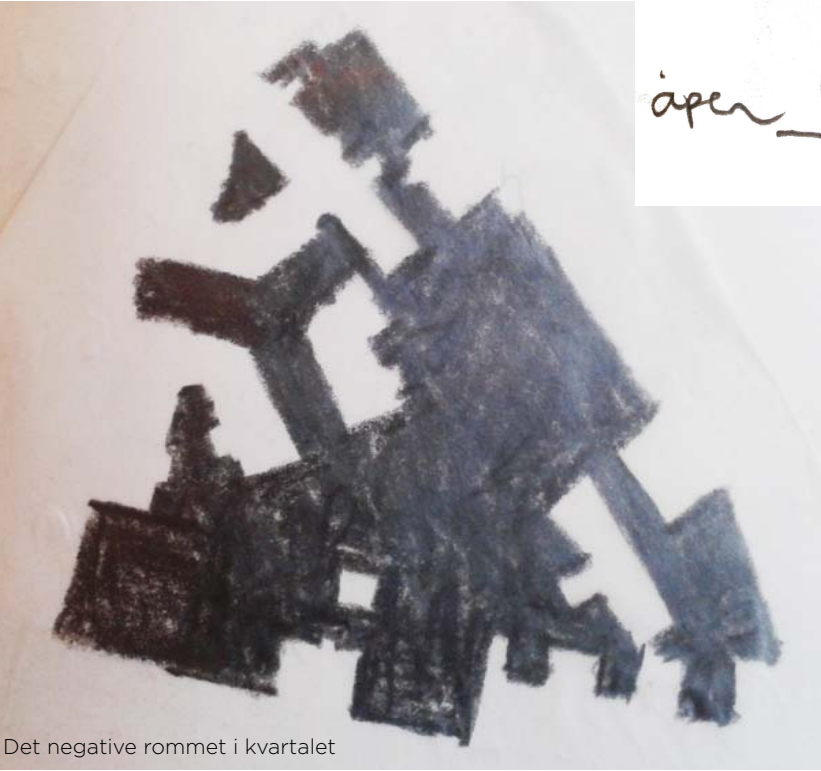
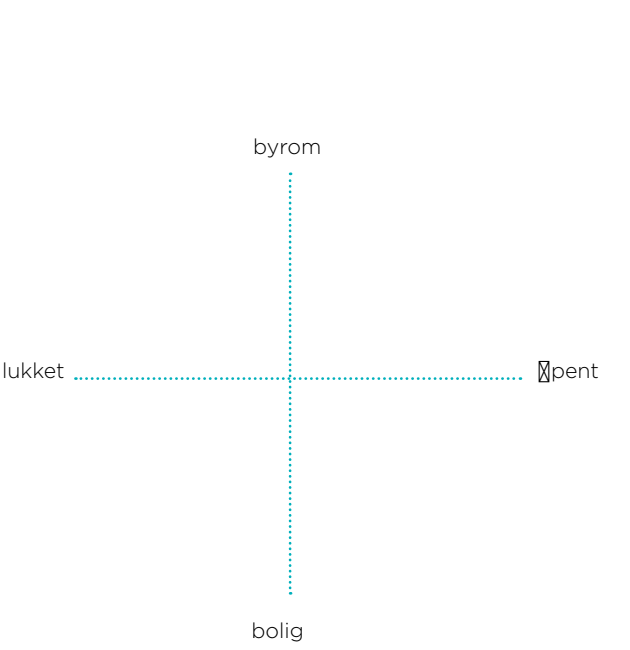

Små offentlige rom på Grønland

Følelsen av at åpenhet og lukkethet kan være et viktig tema, ble forsterket av å se på kvalitetene Hollenderkvartalet har i dag. Mye av identiteten til Kvartalet i dag, ligger i de eksponerte gavlveggene, som sier noe om det her skulle vært bygget videre en gang. Åpenheten som er her i dag, er også noe av det som gir kvaliteter til fellesområdene og de andre bygningene, pga tilførsel av mye sollys, noe som også gir trivelige fellesområder. Ser man på det "negative" rommet som blir igjen når man tar vekk alle bygninger i kvartalet (Å>), får man et helt annet inntrykk av hvor åpent kvartalet er. Det kan bli spennende å utforske i hvilken grad man kan beholde en del av denne unike kvaliteten i Oslo. Reguleringsplanen til EBY legger opp til en komplet lukking av kvartalet. Det gjør meg gira på å overprøve de vurderingene de har gjort seg, og se hvilke kvaliteter man kan tilføre ved å leke i spennet mellom åpent og lukket, både i bygningsstruktur og ifht sosiale strukturer og fellesskap.

Hvilke muligheter ligger i spennet mellom åpent/lukket & byrom/bolig?

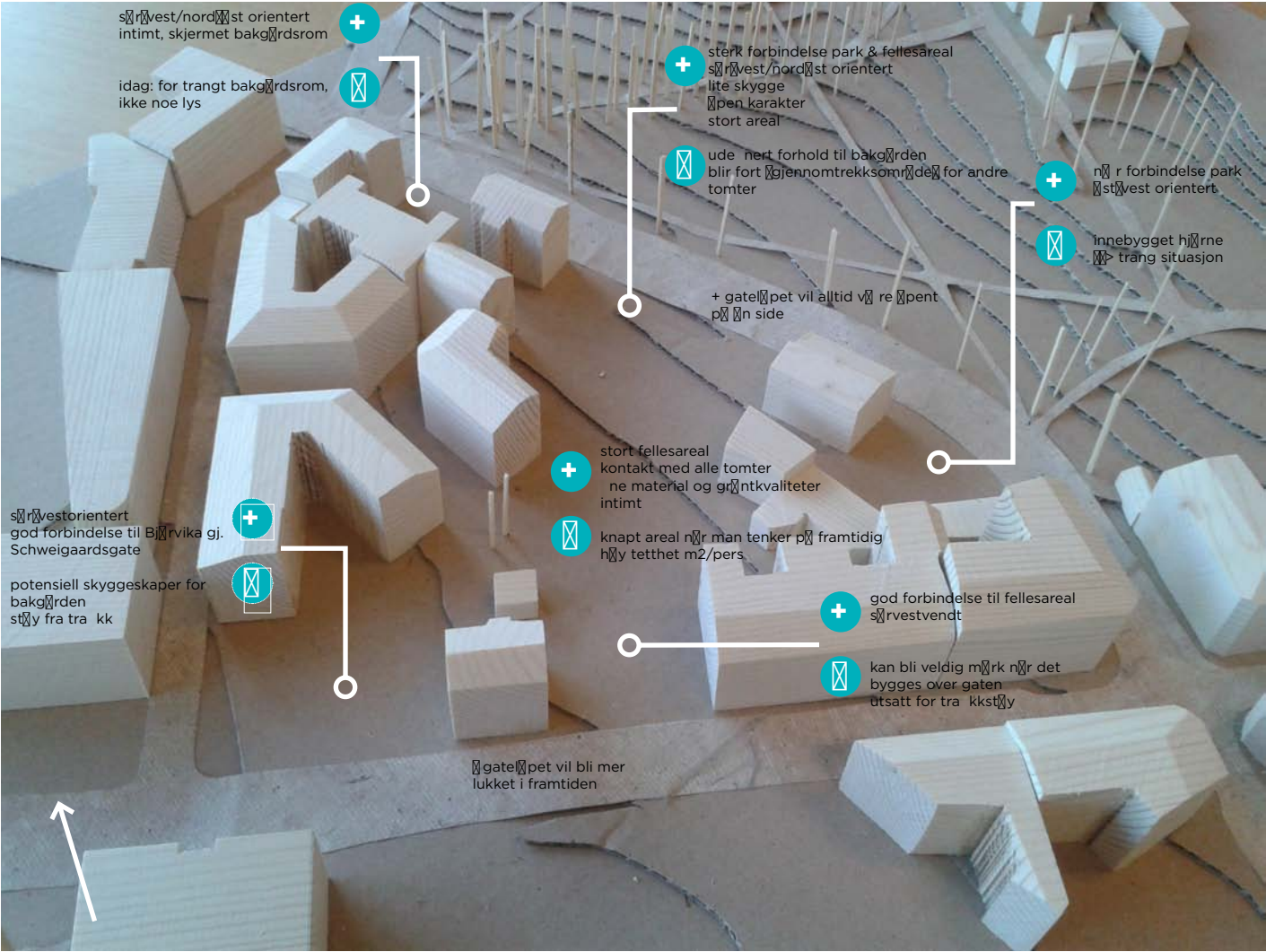
UKE 37: Skissemodellering

Skisset raskt over tomtene for å finne ut hvilke åpenbare positive og negative sider de har.

Kvartalet har stort sett en orientering som gir gode solforhold til de fleste tomtene.
Schweigaardsgate har mye trafikk og derfor endel støy
Grønlandsleiret er fortsettelsen av en aktiv handlegate, men åpner seg her opp mot parken, dermed vil den ene siden av gaten alltid være åpen.
Øst

Gatekarakter

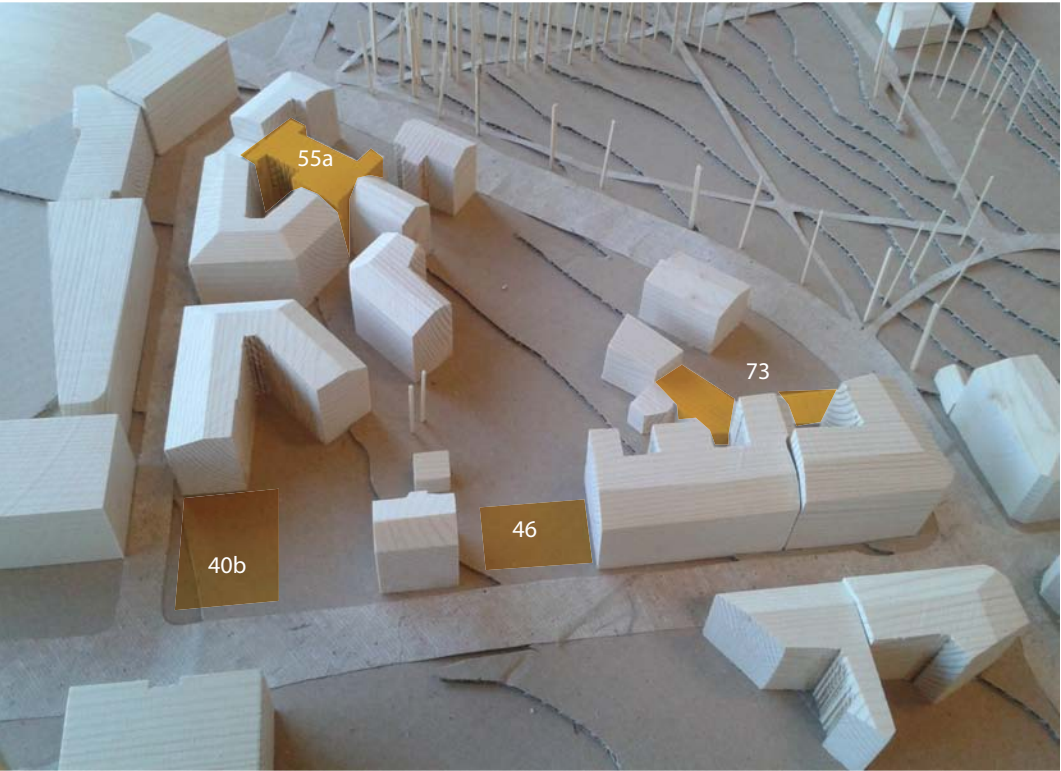
UKE 37: Skissemodellering

Jeg har også gjort en første vurdering på hvilke bygg jeg ønsker å bevare i kvartalet og hvilke jeg ønsker å fjerne.

Barnehagen i Schweigaardsgate 44 er allerede revet, og garasjen på hjørnet av Schweigaardsgate og Hollendergata har lav verneverdi, og ligger til hinder for helhetlig utbygging av kvartalet. Disse skal bort.

I tillegg har jeg funnet ut at bygninger som ikke kan bidra som identitetslementer ifht arkitektonisk karakter, historie, materialkvaliteter, og bygg som vanskelig lar seg transformere skal taes vekk for å sørge for bedre tilrettelegging av fellesareal, og for å forsterke karakteren fra de eksisterende murbygårdene.

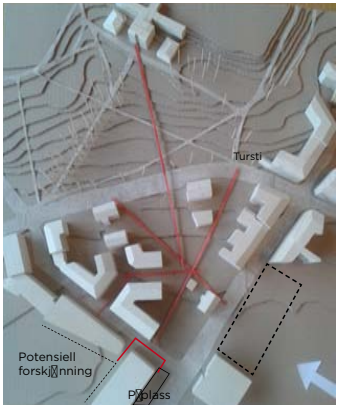
Det vil si at
- NØ ringsbygningen i Grønlandsleiret 55 må vekk for å sørge for nok lys inn i ny bebyggelse langs Grønlandsleiret.
- Garasjebygget og det nyere tilbygget til verkstedet i Grønlandsleiret 73 må bort, disse har også lav kulturhistorisk verdi. Fjerning av disse vil også gjøre det lettere å skape større sammenhengende rom i bakgårdene til de omkringliggende bygningene.
- Forbygningen i Grønlandsleiret vil jeg også vurdere, ettersom den trass opphav i 1890-årene har blitt strippet for ornamenter, og har mistet mye av sin regnheten og kvalitetene sine.

UKE 37: Skissemodellering

Jeg har også sett på hvilke forbindelser man kan jobbe med gjennom kvartalet. Hva oppnår man ved forskjellige akser, kan man forbinde nabolagene bedre? Hvilke kvaliteter ligger det i å kunne krysse tomten på ulike steder i stedet for å gå rundt? Forlenges grøntrommet fra Botsparken? Skal man ha en ekstern forbindelse gjennom kvartalet, og en slags intern sirkulasjon for naboene innad i kvartalet? Kanskje noen av aksene kan komme inn som siktlinjer?

Jeg har også begynt å skissere ut forskjellige forslag til bygningsstruktur, som jeg vil teste ut i modell.

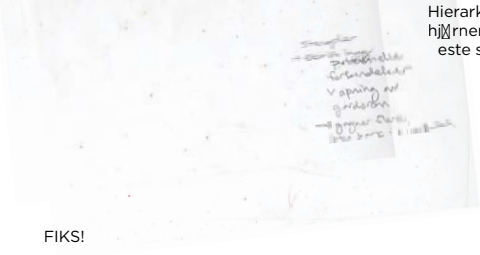
Nabolagshub? Forbindelser til fellesrom og grøntareal der man trekker inn omliggende og kommende bebyggelse.

Ytre og indre forbindelser

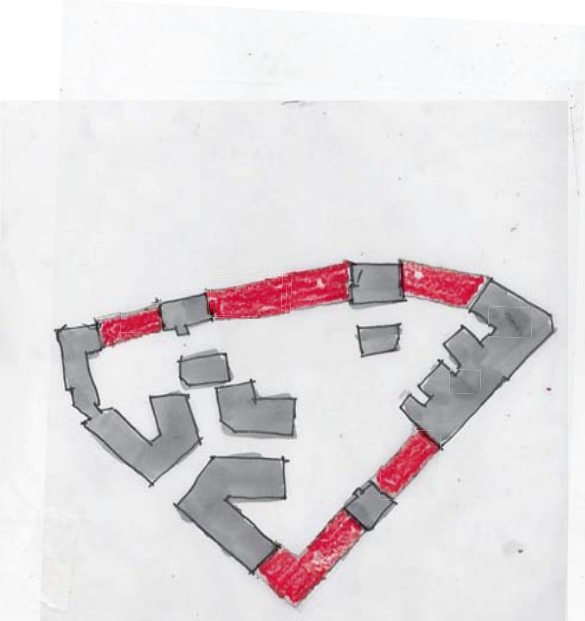
Hierarki av uterom, fra mer privat i hjørnene til offentlig i sentrum der de fleste stiene krysses.

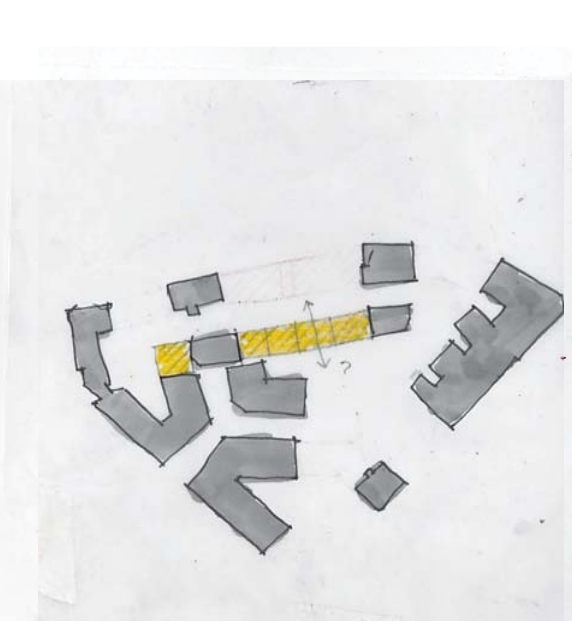
FIKS!

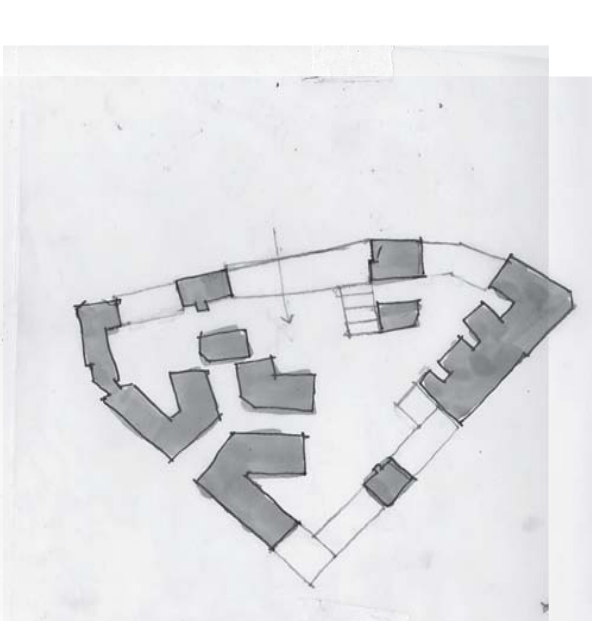
UKE 37: Skisser av mulig bygningstruktur

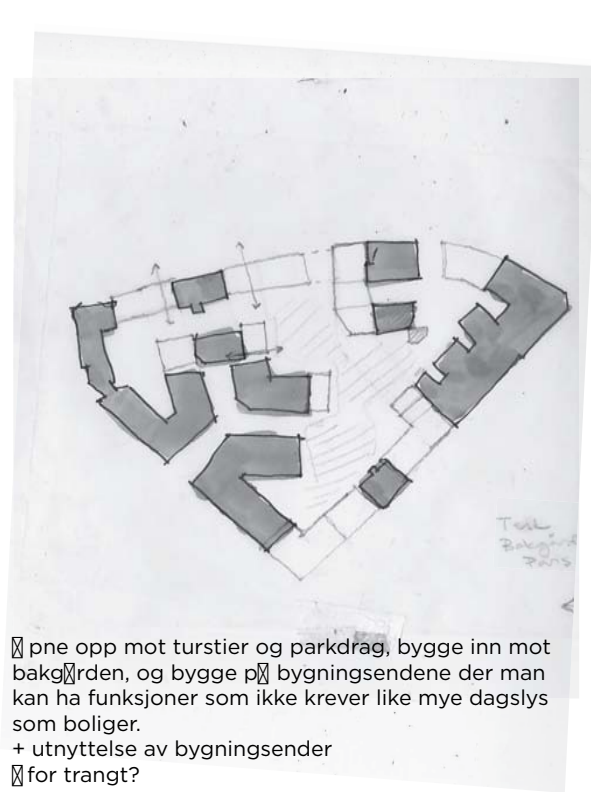
Fyll i kvartalet ved å forlenge eksisterende struktur.
+ skaper stort fellesareal, åpenhet og lys inn i kvar-
talet
ånde nert indre rom.

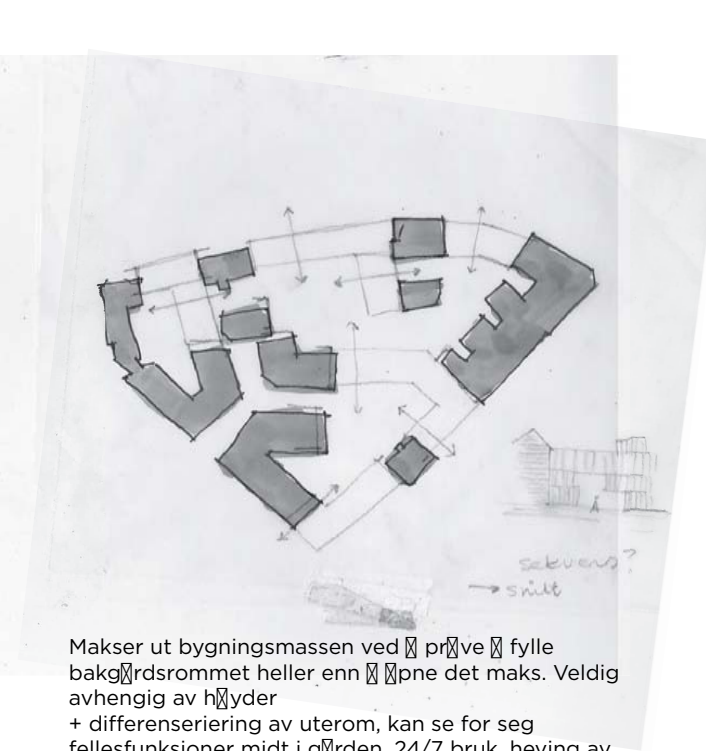
Legg på indre bebyggelsesrekke ala tidligere
bakgårdsbygg
+ høyere tetthet
å ekstremt trangt når man har den yre strukturen

Fyll i struktur og la enkelte bygg trappe seg ned
inn mot bakgården. Lage forbindelser gjennom
strukturen.
+ gir spennende romsekvens, kan se for seg
differensiering av utearealene
å forhold privat offentlig i utstikkerne? Lys?

åpne opp mot turstier og parkdrag, bygge inn mot
bakgården, og bygge på bygningsendene der man
kan ha funksjoner som ikke krever like mye dagslys
som boliger.
+ utnyttelse av bygningsender
å for trangt?

Makser ut bygningsmassen ved å prøve å fylle
bakgårdsrommet heller enn å åpne det maks. Veldig
avhengig av høyder
+ differensiering av uterom, kan se for seg
fellesfunksjoner midt i gården, 24/7 bruk, heving av
uteareal for å beholde solen lengre
å kan bli ekstremt trangt og muligens bare mørkt.
Må testes.

UKE 38: Skissemodellering og konseptutvikl.

Forlengelse av eksisterende struktur
lukket kvartal

Forlengelse + utstikkere og inll
p endetomter
(bruk kontor, nring, studio?)

Forlengelse eksisterende
indre bakgrdsstruktur

Forlengelse + bakgrdsbygg.

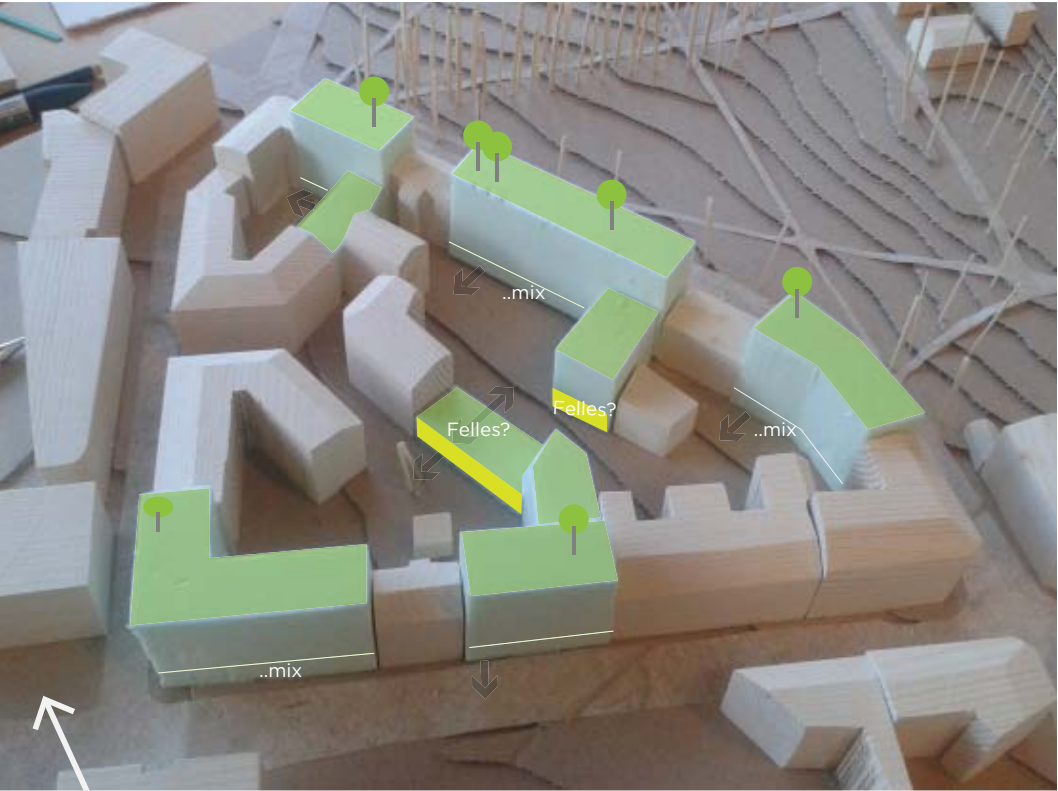

Volumstudiet viste meg at det skal lite til for at det blir trangt i bakgården, samtidig oppstår det også noen spennende romsekvenser når man benytter seg av ledige bygningsender og lukker enkelte av gjennomgangene. Ved første blikkast kan det altså se fragmentert ut, men ved plassering av f.eks fellesfunksjoner i byggene som stikker ut i bakgården kan man skape møtepunkter mellom uterommene som kan få hver sin karakter.

Ved bruk av grønne tak og takhager, kan man kanskje også få til uterom som beholder solen lengre.

Dette må testes videre ut ifht åpninger i kvartalet.

Legger ved en skisse fra en bakgård jeg var i i Paris. Den hadde fine romsekvenser, og bakgård innenfor bakgård. Noe annet som var interessant var at den hadde forskjellige høyder på byggene, noen i bare 1-2 etg. Dette gjorde at bebyggelsen ikke virket så høy, selvom den var 7 etg på ene siden.

UKE 38: Veiledning

Torsdag 19. hadde jeg første veiledning med Svein. Jeg kkk gjennom registreringer, skissearbeid og de første tankene mine. Jeg kkk tilbakemelding på at jeg jobber strukturert med undersøkelsene mine, er ink til å begrunne hvor jeg går hen, og kkk en ok go på å fortsette å undersøke det siste skissemodellforslaget mitt, og gradvis jinne meg iover på detaljeringsområder, dvs en eller ere tomter i kvartalet der jeg vil lage boliger.

Kvartalet mitt er også litt utypisk til det å utforske kvartalsstruktur (3 gater, fragmentert bebyggelse) og kanskje også da som en testbase for hvordan man kan utvikle kvartaler. Jeg tror jeg må være klarere på om jeg vil bruke dette som et testeksempel for kvartaler, eller om det er spesielt dette kvartalet jeg jobber med for å dyrke fram videre kvaliteter. Dette kan jo fortsatt ha overføringsverdi til andre kvartaler, selv om det er atypisk.

Jeg burde også:
 • klargjøre hvorfor jeg har valgt kvartalet (nå mer) å tydelig i forarbeid.
 • lage en liten oversikt over kvartalers historie og utvikling å generellt. Når begynte man å utvikle disse (m rutenettet), hvilke typer finnes det, hva er et standard kvartal?
 • jobbe videre med tankegangen om beboermix å der ulike

beboere (i ulike livssituasjoner) kan dra nytte av forskjellige kvaliteter i kvartalet.

Ønsker undersøkelsene mine i volum/struktur, akser, siktlinjer, pninger for å komme nærmere de kvalitetene jeg ønsker meg i kvartalet.

Jeg vil også gjøre litt research på prosjektene boligkurset skal besøke i Amsterdam, ettersom de skulle ta for seg en del prosjekter som har en god mix av beboertyper.

Jeg bør også kikke nærmere på de to motpolene mine kvartalet som oase i byen, og kvartalet som supplerende byrom, og  ne eksempler på disse.

UKE 38: Arkitekturdagen – The future of Comfort

Fredag 20. var jeg på arkitekturdagen på Chateau Neuf. Temaet var spennende, men jeg hadde forventet meg mer fokus på hvordan man kanskje måtte se for seg reduksjon av komfort ifht å oppnå bærekraft når man snakker om f.eks planløsninger, forventet boareal, energibruk etc. Det var imidlertid mye annet spennende å ta tak i, som fortsatt dreide seg rundt forskjellige tilførminger til det å planlegge og designe for bærekraft. Jeg bet meg spesielt merke i UrbanThinkTanks Alfredo Brillembourg, som snakket om 24/7 spaces og byer, og hvordan skape en hybrid mellom den formelle og den uformelle byen. Urs Primas fra Schneider Studer Primas viste også et veldig flott cooperative housing prosjekt, Zwickyareal E, der man hadde en god miks av leieleiligheter, eieleiligheter, kollektiv og mixed use – der arbeidskollektiv for handycappede var en del av det hele. Kooperativet hadde også et 6 punktsmanifest som jeg vil kikke mer på.

Melissa Sterry snakket om innovating comfort og nevnte som grunnen til flytting fra drabantbyer og highrisers fra 50-60tallet lack of the chance to build community. Dette syns jeg var interessant, og er en relevant problemstilling når man jobber med fortetting av byer. Hun nevnte også hvor viktig det var at ting var adaptable at man kunne tilpasse seg til nye forhold, og kunne modifisere til ny bruk eller hensikt.

Zwickyareal, Teilblock E, Schneider Studer Primas

Bike shed and common space, Schneider Studer Primas

Gilles Perraudin snakket om Simple comfort bruk av enkle materialer med god kvalitet, og fokus på termisk og lyskomfort. Han la også vekt på viktigheten av en stedsspesifikk arkitektur for det å skape identitet. Og hadde egne tanker om det å være nomade i eget hjem, altså å kunne benytte seg av forskjellige soner for komfort ildagen, alt etter hvilken årstid og hvilken tid på døgnet man benytter seg i.

På mange måter følte jeg at Urs Primas og Gilles Perraudin tok for seg spennet i oppgaven min fra det større samspillet mellom forskjellige boliger og beboere i et nabolag til de helt konkrete kvalitetene ved det å bo og mer spesielt hvordan dyrke disse fram i en tett bysituasjon. Jeg måtte snevre inn og klargjøre intensjonene mine for prosjektet, slik at jeg fikk et tydeligere hierarki med hva som er viktig for meg.

UKE 38: ØPNE HUS

Helgen jeg var i Oslo var det også åpne hus, der man kunne besøke mange prosjekter rundt i hele byen. Her var det nye innspill å få.

Christian Kroghsgate 39: Bakgårder og uterom. Egentlig veldig fint prosjekt med overraskende velfungerende svalgangsløsning som slapp gjennom lys, og skapte avstand til vinduene i leilighetene. God materialbruk i fasaden med både tre og litt farge, veldig grønt, og lyse fellesterrasser, selvom de ikke var så rlig utarbeidet. Ellers fikk prosjektet lite lys ned i selve gårdsrommet, men pga alt det grønne føltes det likevel innbydende.

Herligheten parselhage: Ligger like ved Sjørenga og har utsikt mot Barcode. Vanvittig kontrast! Det var en ro ved de parsellene som var helt fantastisk trass motorvei ved siden av. Også en veldig god opplevelse å gå og kikke på planter og være midt i byen, men samtidig føle og ta på ting.

Sjørenga: Blokkene til MAD har veldig fine materialkvaliteter og åpne differensierte bakgårdsrom. Jeg likte spesielt hvordan de hadde artikulert overgangen mellom privat uteplass og gårdsrom med et stort felt med strå.

Pilestredet park: Er nok et godt eksempel på hvor mye det har å si for trivsel å trekke grønt inn i omgivelsene. Uterommene virker veldig anvendelige og brukes til ballspill, sykling og en prat på benken.

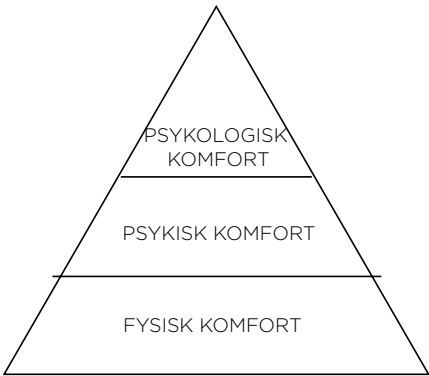

UKE 39: HIERARKI OG REFOKUS

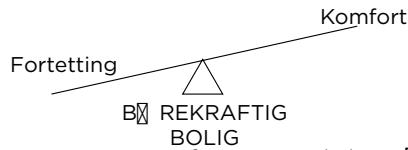
Jeg har brukt mye av uken på å prøve å strukturere hva som er viktig for meg i prosjektet. Det er vanskelig å lage et hierarki i oppgaven syns jeg, og jeg merker behovet for å komme nærmere inn på de kvalitetene jeg faktisk ønsker å få inn i prosjektet.

Jeg tenkte litt på balansegangen mellom fortetting og bærekraft. Ganske essensielt for oppgaven min ligger tanken om at det må være en balanse mellom fortetting og komfort for å få til faktisk bærekraftig utvikling i byene våre, dette påvirker i aller høyeste grad også byboligen. Som nevnt i oppgavestillingen har dette med overbelastning av nettopp de områdene man ønsker å forbedre ved å drive fortetting å type grøntområder, infrastruktur, men også lys og luft.

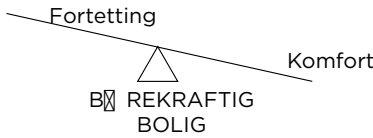
På arkitekturdagen snakket Kjetil Rolness om komfortpyramiden, litt som Maslovs behovspyramide med sine tre nivåer. Vi som arkitekter jobber veldig i forhold til den fysiske komfortdelen, og dette kan i aller høyeste grad påvirke grunnlaget for de andre nivåene. En bærekraftig bybolig kan kanskje isfall sies å oppnås dersom man har en god balanse mellom fortetting, og fysisk komfort.

Fortetter man lite, vil den fysiske komforten ifht lys, luft, plass være høy, men det er ikke veldig bærekraftig for byen.

Fortetter man for mye, vil det gå utover de samme kvalitetene, de vil forringes, man får dårlige fysiske forhold, dårlig fysisk komfort, og dette vil ikke bare påvirke byens bærekraftige utvikling i dårlig retning i forhold til overbelastning av grøntområder, infrastruktur, men også de psykiske forholdene til innbyggerne, noe som kan utrygghet, dårlig trivsel og uro.

Stabilitet i bomiljøer i byen er veldig viktig for å utvikle sunne, tette byer i framtiden. Det ble iløpet av uken klart for meg at prosjektet mitt i aller høyeste grad forholder seg til området Grønland, og ønsker å svare på konkrete stedlige utfordringer man har her; Et forsvinnende mangfold, og bomiljøer med høy grad av gjennomtrekk. De nye bomiljøene på Grønland en mangel

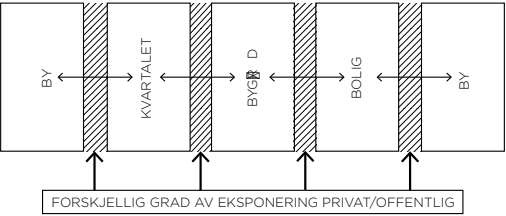

på fellesskap (Ekne Ruud, 2005), dette kan komme av mangel på oversikt i bomiljøene pga nettopp gjennomtrekk, og store uoversiktlige naboforhold. Man har lite oversikt og stabilitet, og folk er fremmede for hverandre. Dermed vil trygghetsfølelsen minske. Høy fysisk tetthet kan også føre til et ønske om å trekke seg tilbake. Oppstilling av fellesskap er også avhengig av om beboerne føler de har noe til felles.

Derfor har jeg laget et hierarki som følger.

- 1. Trygghet og trivsel:
- 2. Filter/møteplasser
- 3. Stedet legger rammene rundt dette og har iboende identitet og kvaliteter som kan være med på å forsterke andre grep.

Trygghet og trivsel kan kanskje sies å være essensielle verdier ved det å bo, og blir spesielt utfordret når man bor i tett bysituasjon, dette står derfor først på hierarkiet mitt. Det står også klart for meg at møteplassene mellom de forskjellige nivåene vil være viktige i prosjektet mitt for å skape *fellesskap* og dermed den tryggheten jeg vil oppnå. Det er også er man kan oppnå en sterkere symbiose mellom by og bolig, og få inn mangfoldet. Stedet vil være med å skape kvartalets nye *identitet*, godt forankret i hvilke kvaliteter som eksisterer der fra før av.

HIERARKI på Kvartalsbolig

Mål: mangfold stabilitet tilhørighet symbiose by og bolig åpenhet

1 TRYGGHET

PRIVAT og OFFENTLIG
MÅL: EKSPONERING
med menneskelige relasjoner
opplevelse

Bolig

ENHET og NABOSKAP

2 FELLESSKAP

FILTER/MØTEPLASSER
Overgangen mellom de ulike nivåene
By
Kvartal
Byggbland
Bolig

Ovesikt

FELLESSKAP

Det er dette kvartalet som betyr noe. Det svarer på stedlige utfordringer og spesielt bygningsmessig kontekst. Hvis funnene mine har overføringsverdi er det godt, men ikke hovedfokus.

Oppgaven er en fortetnings og innløpssoppgave innen bolig, som svarer på utfordringer på Grønland som handler om gjennomtrekk av beboere og forsvinnende mangfold.

Hvordan skaper man trygghet/tilhørighet gjennom arkitektoniske virkemidler?

3 IDENTITET

STEDETS FORUTSETNINGER:
Historiske
Strukturelle
Materielle

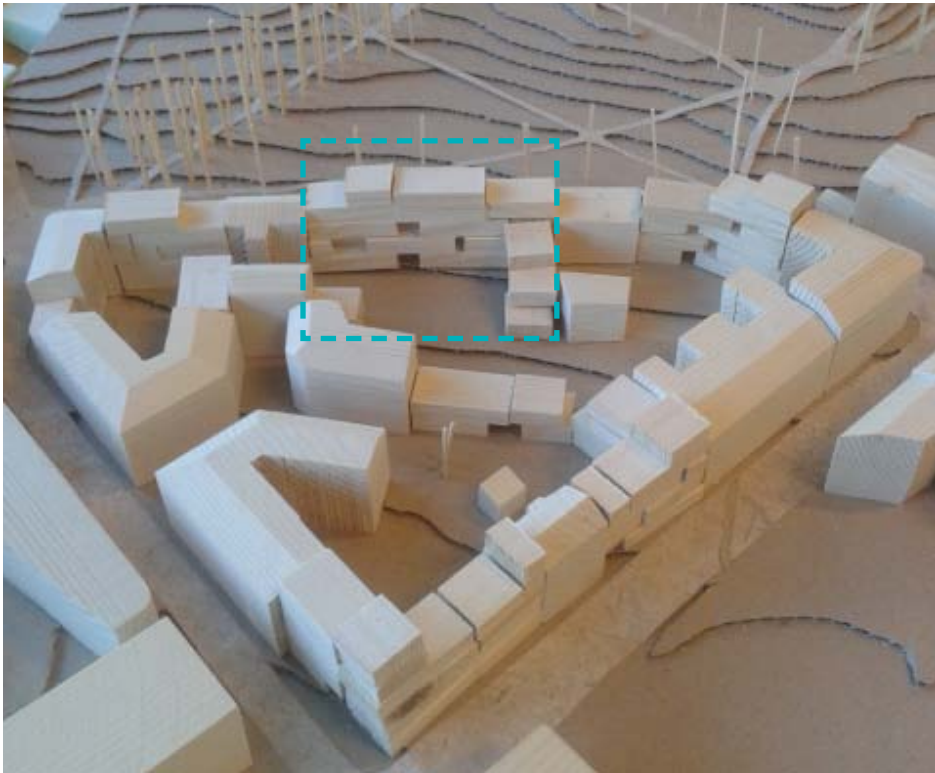
HELHET

UKE 39: VEILEDNING

Fikk gått gjennom hierarkiet på veiledning i dag fredag 27. sept. Svein var med på oppsettet, og Odhams walk prosjektet jeg kkk tips om er et veldig spennende referanseprosjekt i forhold til det å skape fellesskap i prosjektet. Det må jeg kikke mer på. Siden jeg ikke får jeg kommer nå rmere prosjektet og videre valg ved å ligge i 1:500 er planen er nå å zoomme inn.

Jeg har funnet ut at jeg må velge meg tomt og komme meg nå rmere inn på beboerne og selve boligoppgaven. For å gjøre kort prosess tar jeg bare et valg på hvilken tomt jeg vil bruke. Det er viktig for meg at tomten har en sterk relasjon til både gaten, og det sentrale indre gårdsrommet. Slik får jeg virkelig utforsket møteplassene og sentrale identitetsbærende kvaliteter i kvartalet som forhold til eldre bygg, bygningsendene, det grønne sentrale rommet, og høydene. Av Schweigaardsgate og Grønlandsleiret er Grønlandsleiret allerede forlengelsen av en veldig aktiv handlegate og har derfor stort potensiale i å kunne aktiviseres videre. Dessuten ligger det otte kvaliteter i det å ha Botsparken rett over gaten.

Valget faller dermed på **Grønlandsleiret 61**, som er en stor tomt som innehar alle disse kriteriene. The battle begins.

Med valg av tomt kan jeg ta til på selve oppgaven, og se på hvilke arkitektoniske elementer som legger opp til stabilitet og mangfold. Svein ga noen konkrete tips ang. kvmstørrelse per pers (20kvm), trekke vekk 25% av grunnarealet når jeg skal beregne BRA og antall beboere fordi dette forsvinner til vegger etc. I løpet av neste uke er målet å ha et ferdig skisseprosjekt på boligen som helhet og enkelte leilighetstyper.

I helgen blir det inspirasjonssøndag, der jeg skal ta for meg spennende prosjekter som kan gi meg gode innspill og tanker til workshopuken som kommer. Jeg må også se på solforholdene i kvartalet for å se hvor jeg kan dra på og hvor jeg burde dempe, ifht bygningsstruktur.

UKE 39: BEBOEREN

Første tanker om mulig beboere.

Spørsmål til selv:
Er et problem er gjennomtrekk, er det noe poeng i å satse på kollektiv da? Vil kanskje skape et visst mangfold (ifht aldersfordeling), men kanskje ikke i forhold til etnisitet eller homogenitet i type mennesker når Grønland har så høy andel unge fra før.
Hvordan kan man de nere storfamilien i dag? Vil sentrumsboligen kunne være mer attraktiv for multietniske familier dersom man også satser på å lage større boliger som legger opp til sambo mellom flere generasjoner evt eksibilitet til å de nere familiestrukturen sin selv? Dette kan også være en problemstilling for mine, dine, våre familier i Norge. Utleieenhet integrert kan kanskje være et svar, slik at man har eksibilitet?

Avgjort:
Jeg vil ikke lage 2romsleiligheter.

	BEBOERE	ANTALL PERSONER	ALDERSGRUPPE	KVM	INTERESSER/BEHOV	Orientering	
						individ	kollektiv
UNGE I ETABLERING		2-3	23+	40-60m2	BY/KVARTAL: Bruker av bylivet, kultur og møteplasser Ønsker naboer i samme livsstadie. Kontorfellesskap i nærheten/ mulighet for kontorplass BOLIG: Utvikelsesmuligheter Smarte plassbesparende løsninger	innadvent	utadvent
BARNEFAMILIEN		3-5	0-50	60-100 m2	BY/KVARTAL: Bruker bakgården og naboer i det samme området Mulighet for kontorplass. Ønsker naboer i samme livsstadie. Ønsker seg parsellhage BOLIG: Utvikelsesmuligheter Privat uteplass		
UTVIDET FAMILIE		5-7	0-80	100-140 m2	BY/KVARTAL: Nær tilgang til grøntareal, ute og lekeplass Møteplasser i nabolaget Variasjon i uteareal for store og små BOLIG: Muligheter for adskillelse av del av leiligheten ved familieendringer og for ekstra inntekt.		
KOLLEKTIV		4 - 12	19-30	80-240 m2	BY/KVARTAL: Bruker hele byen. Fellesskapet er i kollektivet? BOLIG: Fellesfunksjoner i kjøkken, stue, vaskerom Egen dusj og bad? Felles utearealer i bakgården/tak.		

UKE 40: SOLSTUDIER

Etter å ha kikket på beboermuligheter tenkte jeg det var lurt å kikke litt på tomten og kvartalet med tanke på solforhold ved ulike årstider og tidspunkt. Jeg kset meg noen solstuder, ån runde med eksisterende situasjon med ledige tomter, der jeg også har tatt vekk de byggene jeg ønsker å fjerne, og ån runde med ny bygningsstruktur ala mitt siste utkast, der jeg har satt en gjennomsnittshøyde på 6 etasjer med nedtrapping mot indre gårdsrom der det er aktuelt.

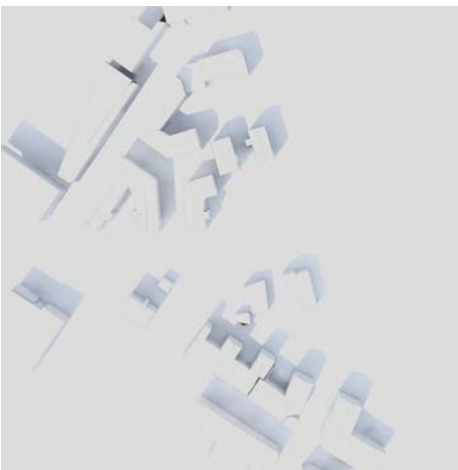
EKSISTERENDE

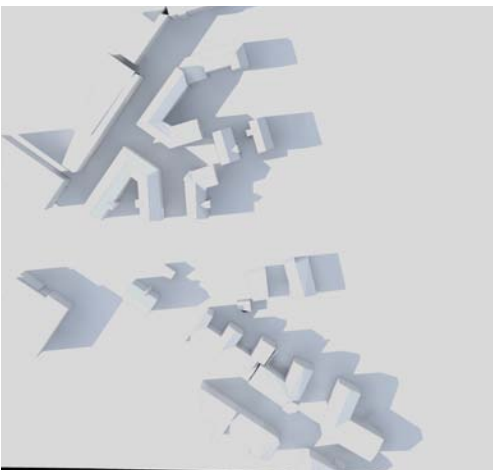
21.MARS 0900

21.JUNI 1200

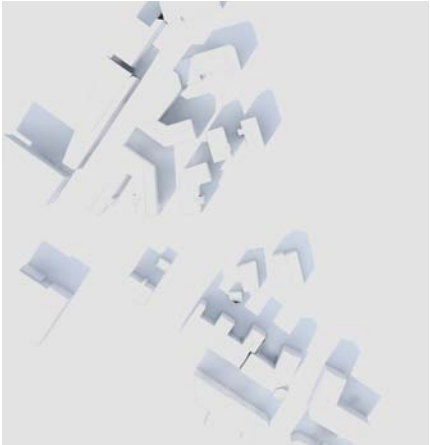
21.JUNI 1500

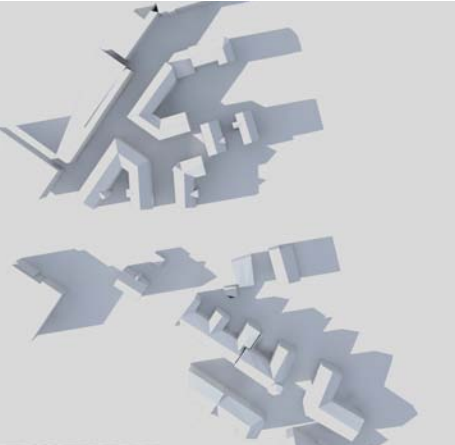
21.JUNI 1800

01.MAI 1200

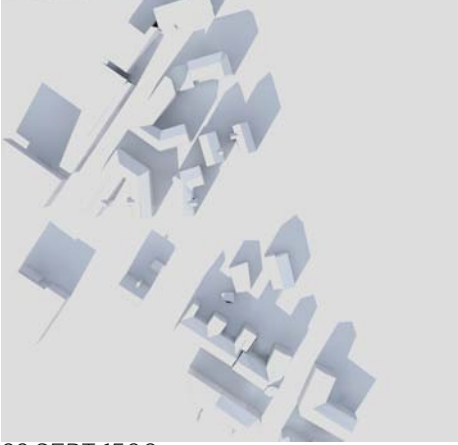
01.MAI 1500

01.MAI 1800

22.SEPT 1200

22.SEPT 1500

22.SEPT 1800

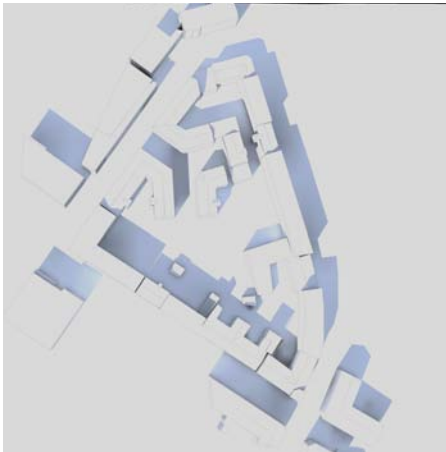

MED FULLFØRT KVARTALSSTRUKTUR

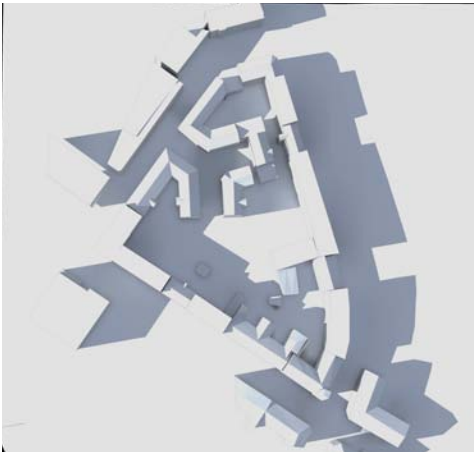
Jeg ønsker å ha høy tetthet i kvartalet, derfor tester jeg ut solforholdene ved 6 etasjers gj.snittshøyde, i reguleringsplanen er tomten regulert til 6 etasjer + en inntrukket 7. etasje. I disse studiene ser jeg tydelig hvordan tomten min utmerker seg ved å ha veldig gode solforhold gjennom døgnet. Plassen foran bygget mitt har sterk tilkobling til fellesarealet, og jevnere solforhold gjennom året, enn fellesarealet får ved lukking av kvartalet. Det får meg til å tenke at det hadde vært interessant å kunne dele på en del av de kvalitetene som gjør tomten min så lukrativ som den er; solforhold, utsiktsmuligheter, kontakt med parken og fellesområder på bakkeplan.

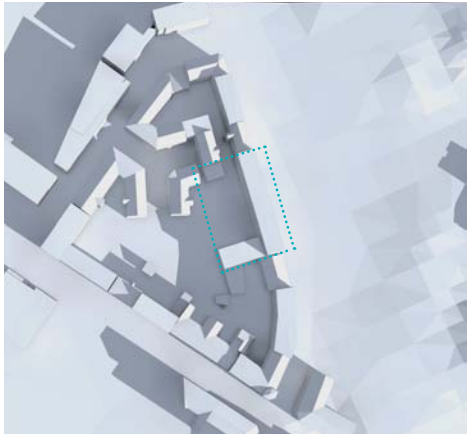
01.MAI 1200

01.MAI 1500

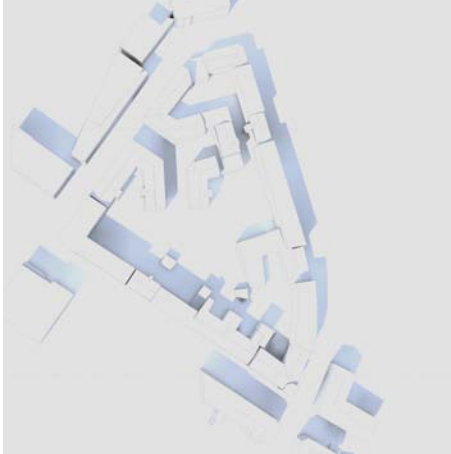
01.MAI 1800

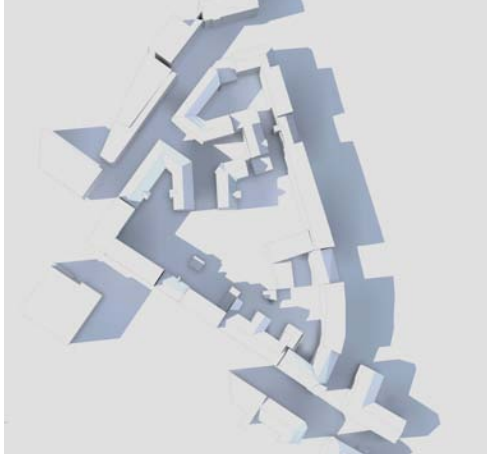
21.MARS 0900

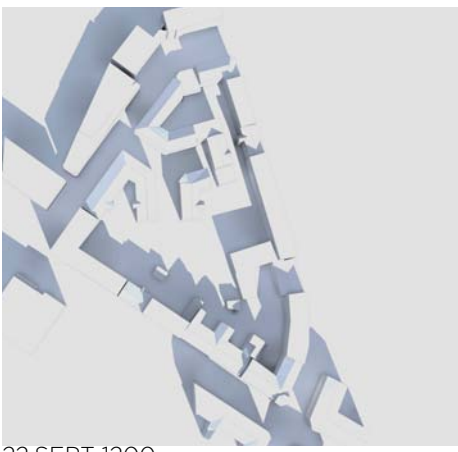
21.JUNI 1200

21.JUNI 1500

21.JUNI 1800

22.SEPT 1200

22.SEPT 1500

22.SEPT 1800

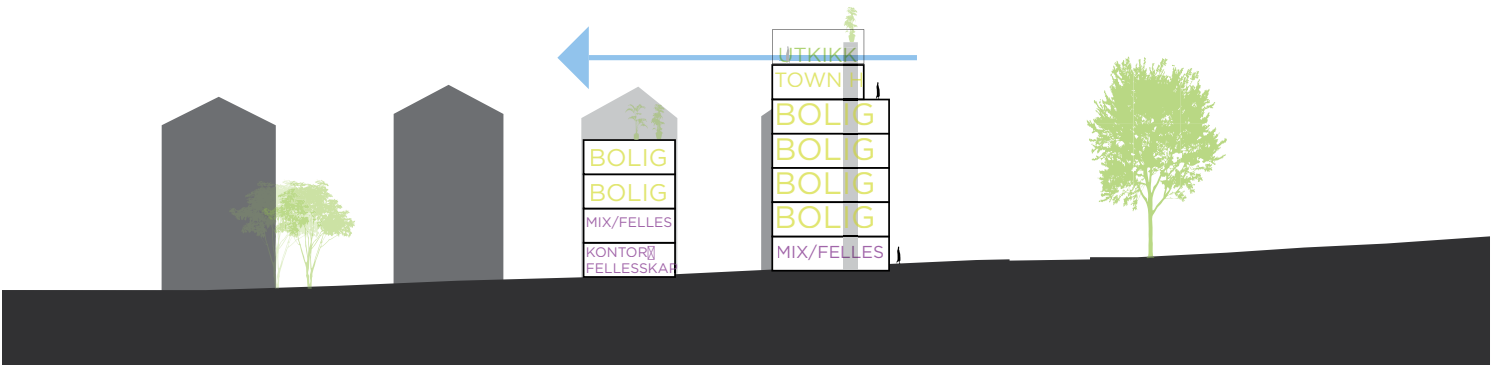
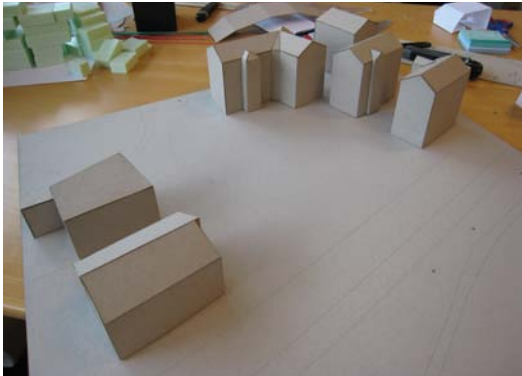
UKE 40: SKISSEMODELLERING 1:200

Ny uke er nye skissemodeller. Jeg har zoomet inn til 1:200, og skal skissemodellere meg fram til et boligkonsept denne uken. Jeg begynte med å lasre ut tomten min, og kutte til styrofoamvolum til å leke meg med.

Utifra studiene jeg gjorde i kvartalsstrukturen, der jeg trapper meg ned med et volum inn mot bakgården, begynte jeg å leke meg med tanken om å kunne bevege seg opp på bygget fra bakgården, og tenkte videre på dette med å kunne dele på de gode solforholdene og møter å kunne få fram møteplasser mellom beboere og et fellesskap i bygården og nabolaget. Ikke minst syns jeg det er trist å ikke dele på utsikten man kan få dersom man først kommer seg opp så mange etasjer midt i byn.

Anders Brunvoll, beboeren jeg intervjuet, nevnte nettopp dette med at man hadde såne siktlinjer på tomten nå, og tidligere kunne man se fjorden fra Botsparken. Disse mulighetene er i ferd med å forsvinne, kanskje man kan skape en ny mulighet i bygget mitt?

Jeg har også gjort meg noen tanker om fordeling av funksjoner gjennom bygget. Første etasje bør være mixed use for å kunne holde bakgårdsrommet åpent og tilgjengelig for alle.

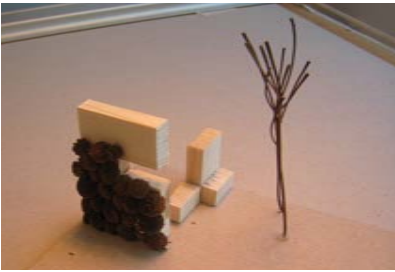
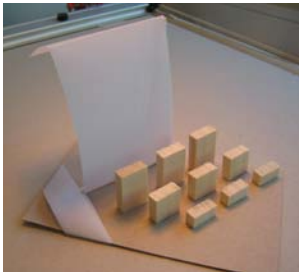
UKE 40: SKISSEMODELLERING EGENSKAPER

Hadde en liten skissemodellering for å sette igang tanker om forskjellige elementer som jeg kommer til å jobbe med i prosjektet mitt.

Jeg tok 10 minutter per tema, og gikk gjennom disse:

- overgang ute/inne
- møteplasser
- naturopplevelser
- inngangsparti
- bevegelse
- vertikalitet

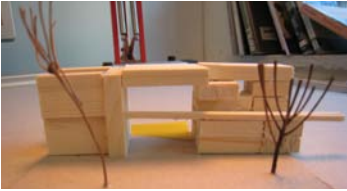
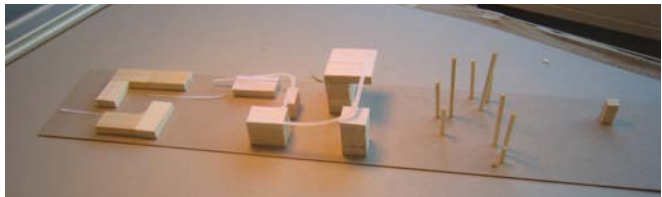
Poenget med workshopen var å få frem ulike måter å jobbe med de forskjellige temaene på, en liten kickstart og zoom in, som hjelp for å få igang tankeprosessen.

Stikkord:
Overgang inne/ute å jobbe med snittet, overganger i nivå. Sammenheng inne og ute?

Naturopplevelse å få følelsen av å ha noe grønt rett utenfor vinduet, grønt som fasadeelement.

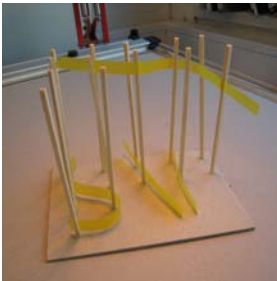
Møteplasser fra det helt enkle å samles rundt et kjent punkt, til møte i natur, møtepunkter langs en vei, på vei til leiligheten, og i et helt dønnert rom. Plass til å stoppe, intimitet vs åpenhet, grenser som blir til møtepunkt.

Inngangsparti å oversikt over inngangsparti

Bevegelse å styres av lys, myk bevegelse, noe annet på bakken enn i høyden, gjennomstrømmning vs oppdagelse. Opplevelse på veien, oversikt sikt.

Vertikalitet å som utfordres av det horisontale, hopp i fasaden, oppdelt, livlig, ikke bare flatt.

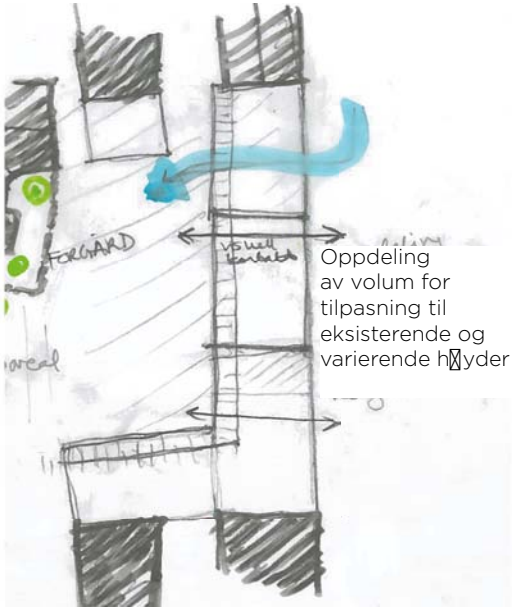

UKE 40: SKISSER OG KONSEPT

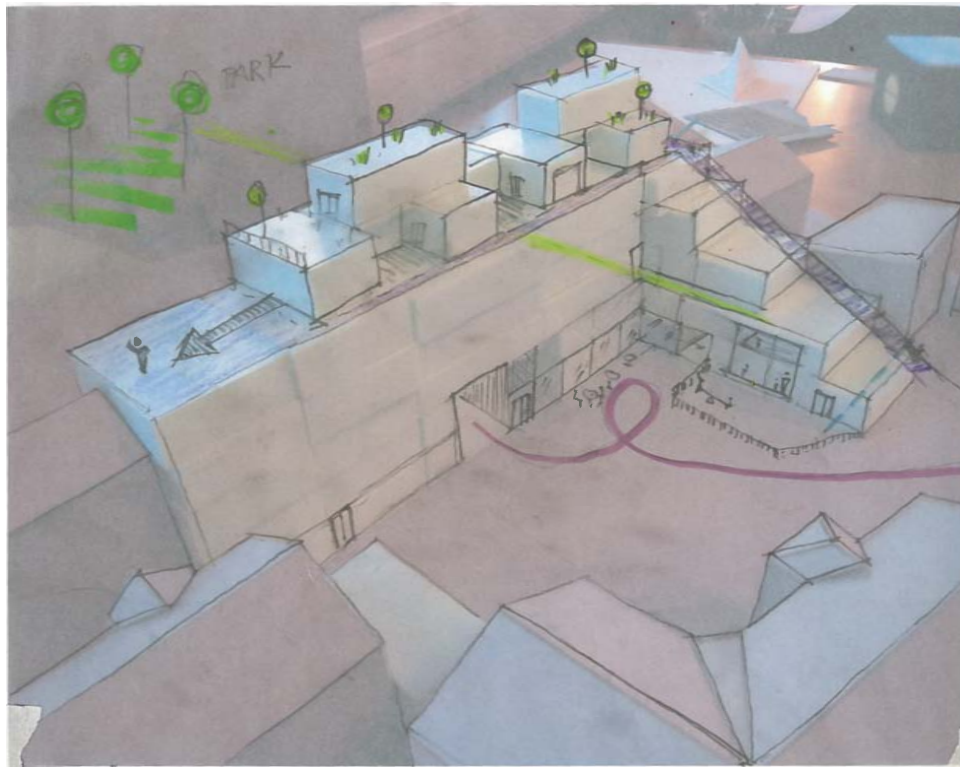
Skisset rundt p[er] en del volumstudier for [hvordan] komme fram til hvordan man kan f[or] til en forbindelse fra bakke til utsiktspunkt i 6. eller 7. et

De f[or]ste skissene dreide seg rundt hvordan man kan f[or] bevege seg opp langs fasaden. Her tenkte jeg at man kunne kunne g[å] opp langs fasaden mot bakg[år]den i solen, og komme gjennom p[er] baksiden og s[å] videre opp til den nederste takterrassen. Det blir veldig mye gangareal. Det g[år]r ogs[å] at veien opp til det h[øy]este plat[au]et blir veldig lang. Her ser det mer sannsynlig ut at man stopper ved det nederste niv[å]et.

Det [er] ne med en vertikal gate er at man kan f[or] til et nabolag oppe i h[øy]den, ikke bare p[er] bakkeplan, de andre innbyggerne i kvartalet og muligens andre i nabolaget kan ogs[å] dra nytte av tak og gr[ønn]tomr[å]der over gaten.

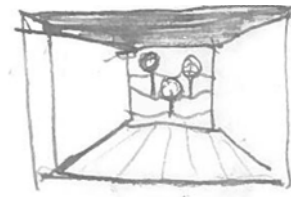
Test 2.

Dratt gaten inn mot de to bygningene i sørøst, slik at leilighetene kan få mer privatliv på den mest solrike siden. Aktivitet i første og andre etasje i utstikkeren inn i bakgården. Lekte litt med ulike høyder på leilighetene på tomten, og syns det går nye muligheter for uteplasser og overganger privat/offentlig

Test 3.

Den vertikale gaten går langs byggene i sørøst og videre opp langs gatesiden av bygget til den ender opp på takterrassen. Langs veien opp (som man begynner med trapper) vil man få ulike glimt av kvartalet (lukket/åpen/ukket) sekvens, og komme opp til to ulike utkikkspunkter. Ved heistilgang opp til det øverste platået, kan man trille ned til leiligheten sin dersom man er rullestolsbruker. Her har jeg også laget noen hull i bygningsmassen som kan opptre som pusterom og utkikkspunkt, der trapperom og heis kan komme ut og man kan ha et fellesareal mellom to leiligheter.

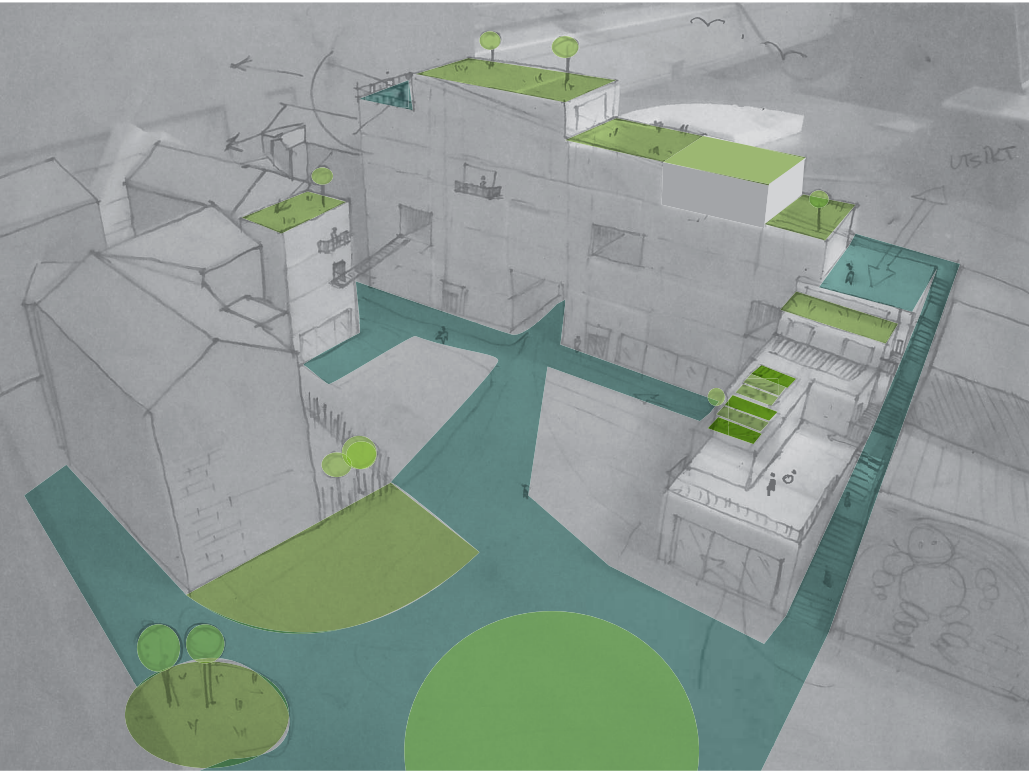
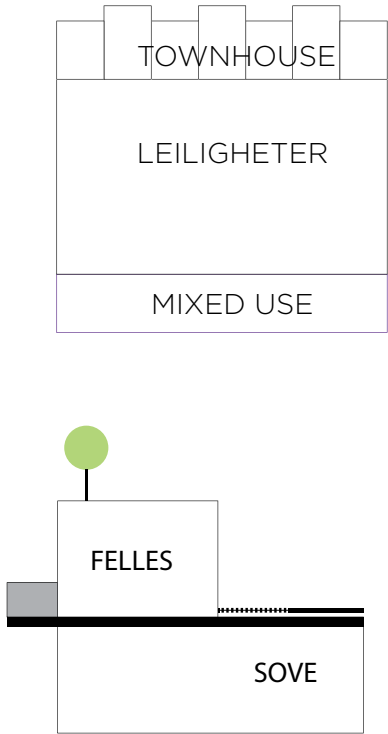

Foreløpig konsept.

Rearrangerte litt på tidligere utkast, og har funnet noe jeg vil jobbe videre. Ved ny vinkel ser man bedre trappene opp langs sørsiden av byggen, jeg tror dette kan skape noen fine sekvenser og være en god måte å komme hjem på. Kanskje kan man få inn noen flere gløtt ut i bakgården?

Veien går videre opp langs gatesiden som forrige skisse. Jeg ser for meg at det blir townhouses som følger denne vertikale typen, som går fra trapp og over i helning, og at det ligger leiligheter under. 1. etg er ren mixed use. Dette skaper et større bakgårdsrom der man kan interagere med funksjonene som blir plassert i første etasje. Endeveggen llen til venstre kan brukes til kontorfellesskap for innbyggere i kvartalet, og kanskje ha boliger på toppen. Kanskje kan det være en barnehage i utstikkeren mot bakgården?

Jeg vil jobbe videre i snitt for å se hvordan townhousetypologien kan fungere langs en skrånet sirkulasjon. Townhousene kan kanskje tilpasses ved at man kommer inn fra gaten til fellesareal som kjøkken og stue, og derfra ned til det mer private.

UKE 40: VEILEDNING

Hadde veiledning i dag fredag 04. og kk følgende innspill:

Jeg har sett på fotavtrykket/tomteutnyttelsen til bygget, BYA, etterhvert må jeg også kikke på utnyttelsesgraden i forhold til hele kvartalet.

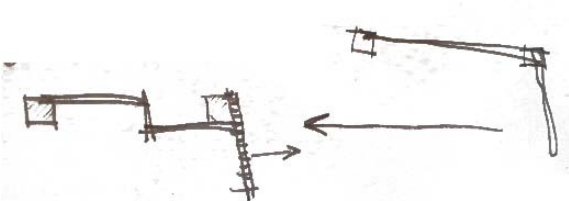
Snittet gjennom tomten min viser helning, selv om det føles at (noe det kanskje ikke er), bør jeg prøve å bruke det som en kvalitet i prosjektet, da spesielt ved adkomstforhold og høyder i 1.etg.. Mye å få ut av.

Om det gjelder beboere og leilighetstyper burde jeg se på kombinasjonsmuligheter mellom de husholdstypene jeg ser for meg. Kan jeg legge på en enhet på 20 kvm som man kan leie ut separat. Hvilke enheter forholder jeg meg til. Jeg må komme meg ned og skissere ut noen mulige planløsninger

> kk tips om Barn i byprosjektet SSA gjorde i nedre elvehavn, de har utskillbar utleieenhet, og familieboliger over to etasjer. (for meg selv: ta en runde til på hva beoerne har av behov og interesser.)

Svein mente det kunne være spennende å få se noe av gaten ut mot bakgårdsrommet, slik at man skjønner mer umiddelbart at muligheten ligger der. Tenker jeg kan prøve å sno den mer slik som i det første skisseutkastet og dra meg gjennom strukturen igjen?

Spm: Hva burde jeg ha til midtsemester? Svar: Så mye du kan,

klart forklart og begrunnet. Gjerne noen illustrasjoner ala f.eks de skissene jeg har laget.

Oppsummert: Jobbe meg inn i leilighetene, og se på andre muligheter for konsept samtidig. Sjekk ut snittet, helningsgrad, vertikal forbindelse.

Neste uke burde jeg også zoome litt ut igjen, slik at jeg får tatt inn kvartalet mer igjen.

Agende **beboere**, faller kollektivetgruppen ut siden brukergruppen jobber mot målet om å skape stabilie bomiljøer og minste gjennomtrekket ifht beboermasse.

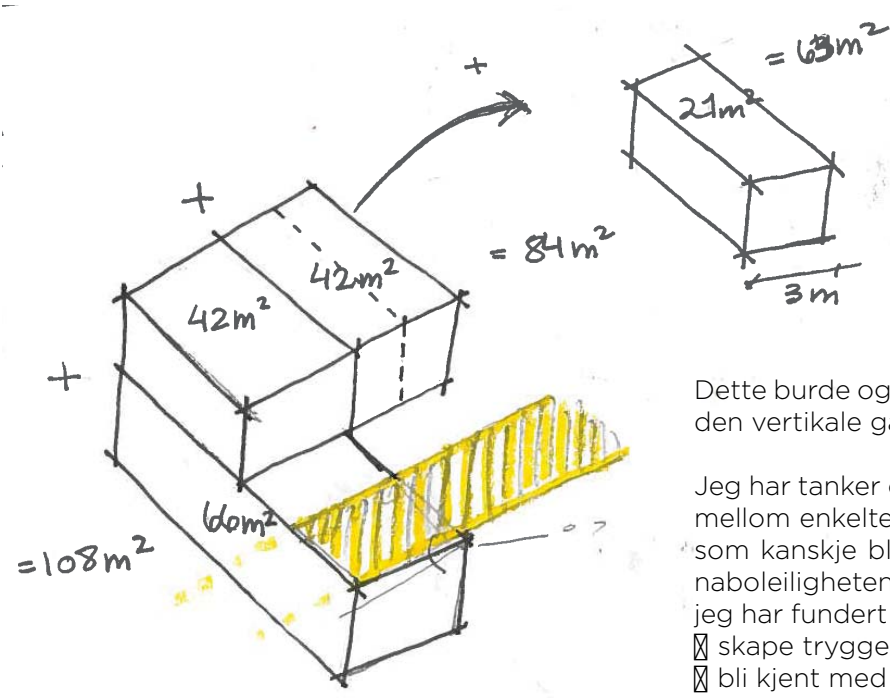
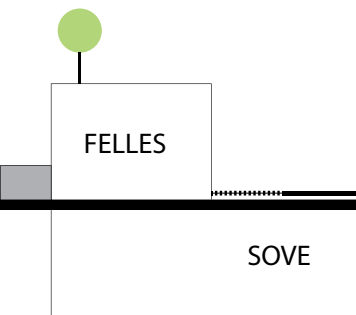
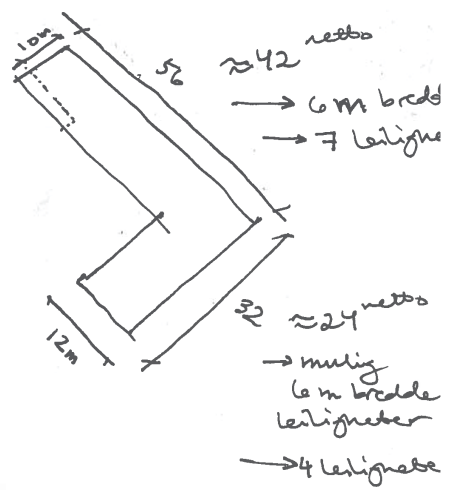
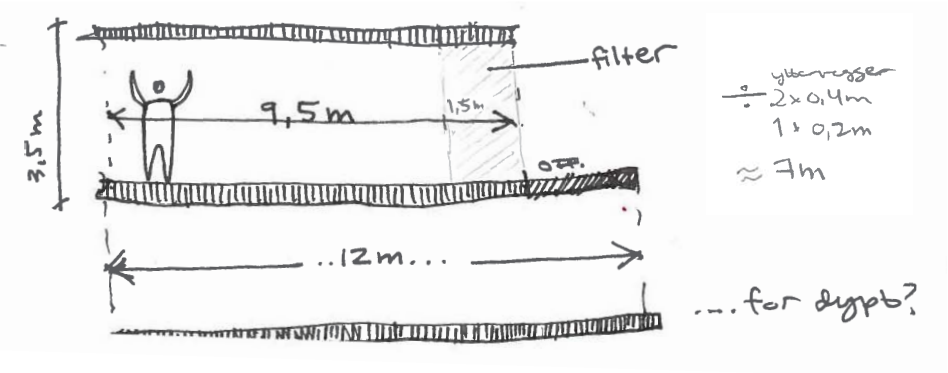
Et viktig spørsmål jeg må stille meg videre dersom jeg tenker utleibare enheter i de større boligene er derfor om jeg også der jobber imot intensjonen min om å hindre gjennomtrekk. Med utleieenhet vil man jo kanskje nettopp få inn folk som bor i kvartalet i kortere tid. Bidrar dette til åmangfoldet? hvor mange slike utleieleiligheter må man ha før det påvirker i negativ retning?

UKE 41: PLAN

Jeg har brukt dagen på å leke meg med mulige størrelser for leilighetene mine.

Jeg fant ut at dybden og lengden på tomten går opp i 6 meters eller 3 metersmoduler dersom man trekker fra vegger etc (ca. 25). Dette burde være fine størrelser å jobbe videre med for å finne planløsninger.

Dersom jeg tenker duplex/townhouses ved den vertikale gaten, kan man organisere det slik som under. Med en gradvis overgang (filtrering) fra gaten til fellesarealene i huset.

Dette burde også være eksibelt nok til å kunne bruke både ved den vertikale gaten og lenger nede i blokken til leilighetene.

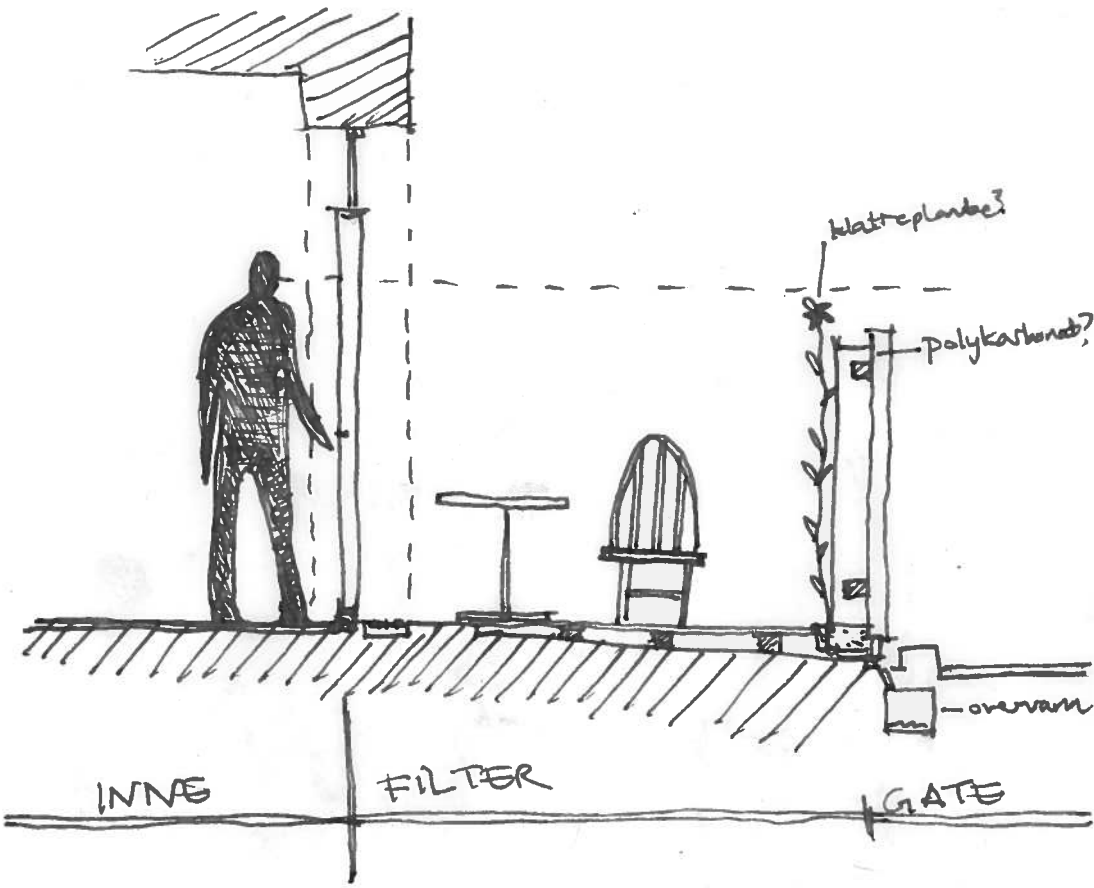
Jeg har tanker om at man kanskje kan ha noen 20 kvm-moduler mellom enkelte av duplexene, som man kjøper og leier ut, eller som kanskje blir leid ut av borettslaget og kan kjøpes opp av naboileilighetene ved behov for utvidelse. Spørsmålet blir som jeg har fundert litt på, om dette jobber mot intensjonen min om å skape trygge og stabile bomiljøer, der man har muligheten til å bli kjent med naboen sin.

Med utgangspunkt i 3 og 6 meters moduler, og en ca dybde på fra 7 til 11 meter. Vil man kunne få moduler på noe av disse størrelsene?

Dette vil kunne lage leiligheter fra ca. 40 kvm, 66 kvm, 84 kvm, 108 kvm i forskjellige kombinasjoner. Noen over to etasjer, andre kun på ett plan.

Litt inspirert av Dorte Mandrup Arkitekters Lange Eng, der de har brukt polykarbonat som fasademateriale i deler av bygningen, laget jeg også dette snittet. Det illustrerer en mulig ltreringsl sning fra den vertikale gaten og til inngangsdøren. En liten sone, der man har plass til   sitte og  nye solen, ha litt nyttegr nt og litt avskjerming, men også overblikk. Størrelsene må testes ut i skissemodellering.

Jeg sitter også og prøver   få til en slags oversikt over organisering og den gradvise ltreringen fra by til kvartal til bygård og til bolig og til takterrasse ved den løsningen jeg har nå.

UKE 41: SNITT & TANKER

Re-eksjoner gjort ved snittundersøkelser:

Lengdesnitt langs gaten:

funger helningen? 1:20 check! Fra 4. til 6. etasje.

bygget har helning langs gaten, 1m og 20 cm, skal dette re-ekteres i fasaden ved oppdeling av bygn.masse og nedtrapping? det gjør det ikke ellers i kvartalet og bygget mitt skal være del av en helhet. Det er også så lite helning at man på tomten ikke legger merke til det. Altså, nei. Bruk det til egen fordel.

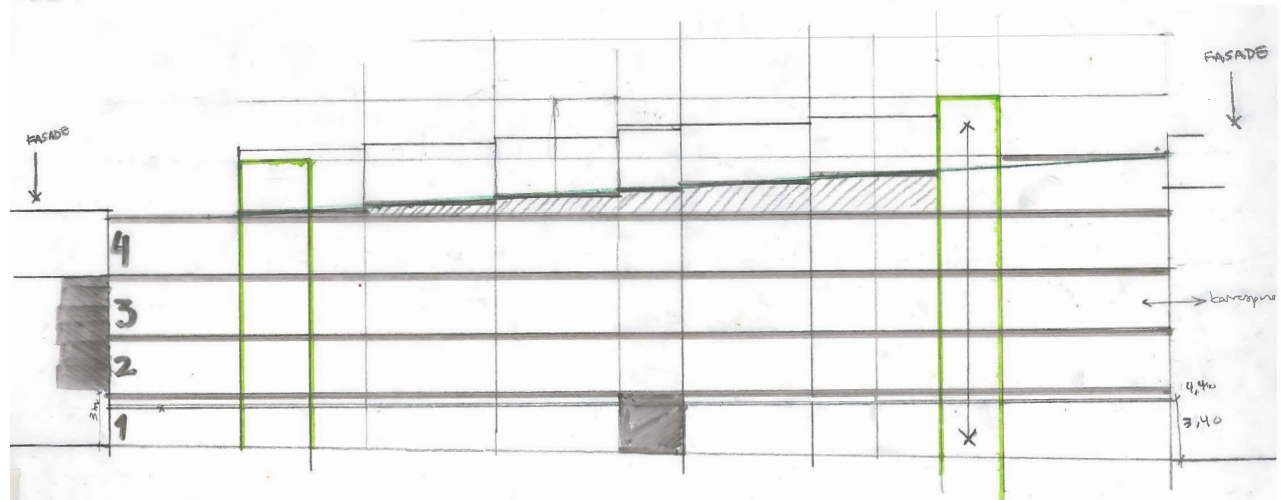
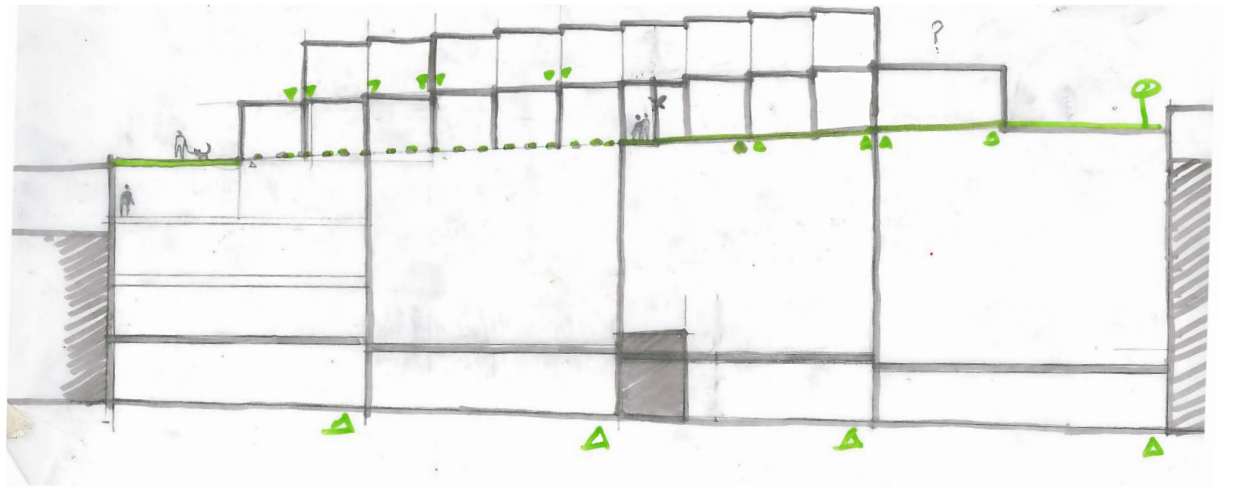
Oppdeling av bygningsmassen i det minste fasademessig med materialitet eller lignende kan uansett være greit for å unngå at det framstår for massivt og dominerende.

Skal townhousene på toppen trappes jevnt oppover i 3 metersmoduler eller i større (6meters). Hva skjer med arealet under disse? > lettere å se når alle etasjene er like.

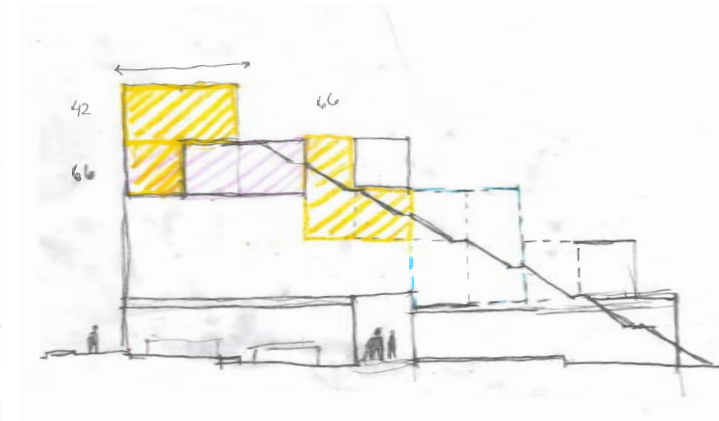
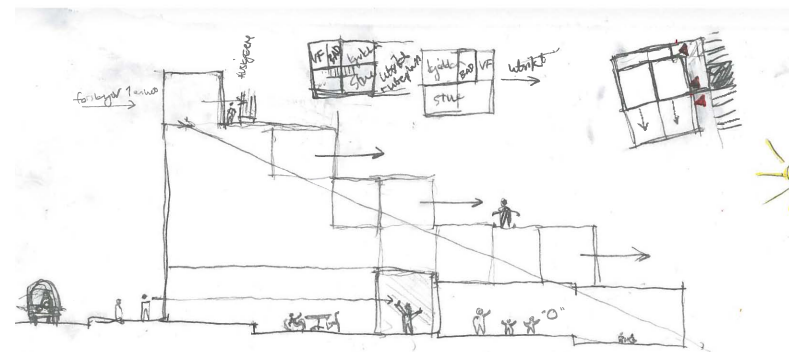
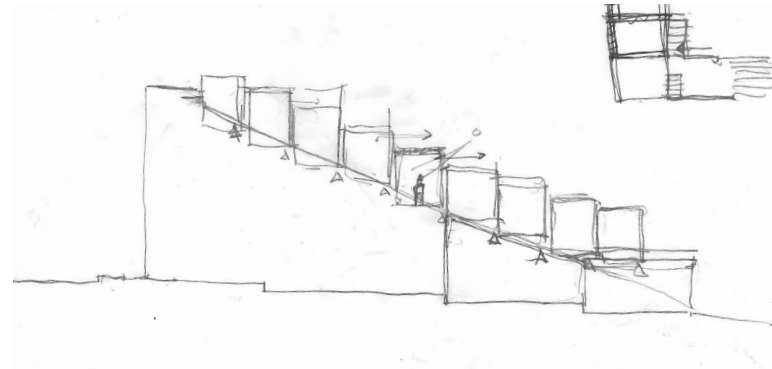
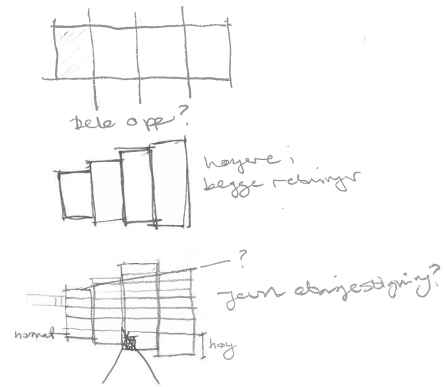
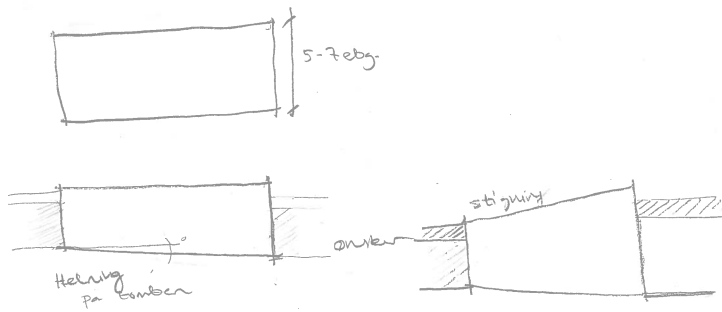
Lengdesnitt inn mot gården:

trapp mellom 17-30 grader stigning fungerer. Må sjekke ut reposer, men det skal gå. Inngang til to og to leiligheter.

utsiktsforhold ved opptrapping i jevn opptrapping fjerner muligheten for å bruke platå utenfor bygget mot sørvest som uteplass. Etasjevis opptrapping gir denne muligheten til de ytterste leilighetene. Tenk tetris i planløsninger?

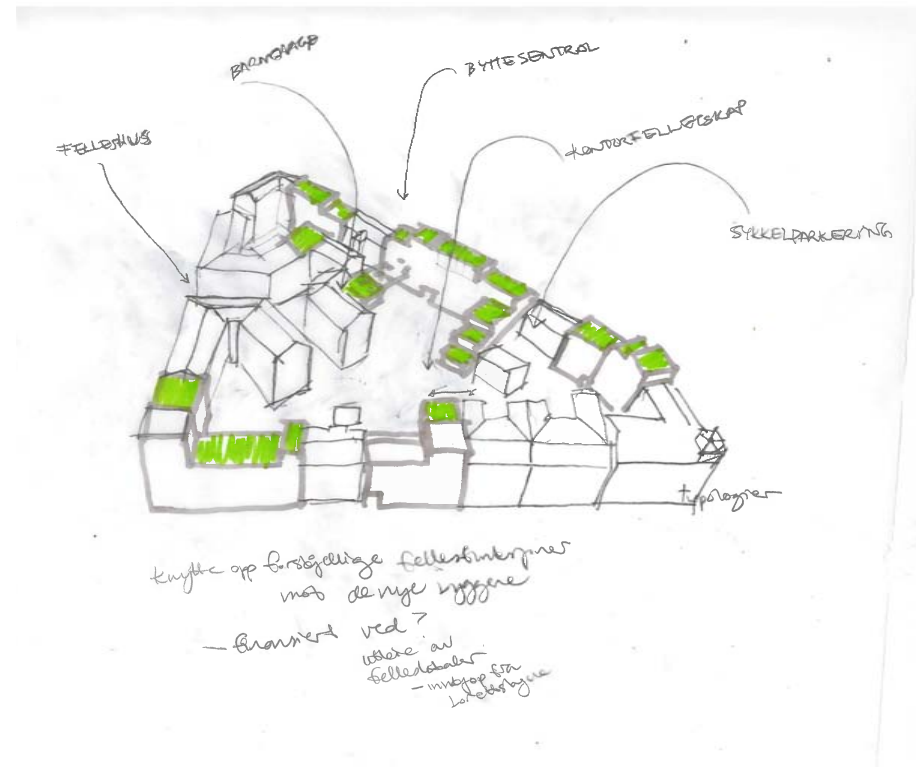
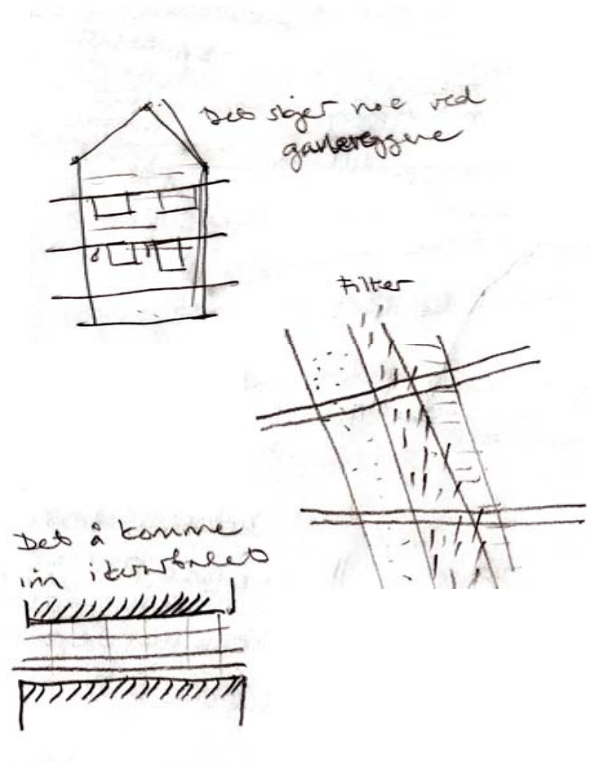
Bygningstype

UKE 41: NYE VOLUMSTUDIER OG KVARTALSAKTIVITETER

Jeg har laget nye volumstudier for å prøve å riste litt i konseptet mitt (se eget hefte). Det sier meg at jeg godt kan skisse rundt en runde ekstra før jeg slår meg helt til ro med vertikal gate konseptet mitt. Kanskje trenger det mer oppdeling av volumer? Kanskje gir det ikke nok til hele kvartalet. Er det andre ltre og sosiale møteplasser man kan få med inn i selve volumet? Jeg må skisse litt på grunnlag av undersøkelsene, dra inn planforslagene og ta nok en runde i tenkeboksen.

Samtidig er tankene mine også på kvartalet. Jeg må ut igjen. Hva er denne store helheten i kvartalet? Jeg ser for meg at det kan være materialbruk, bygningsstruktur og enkeltelementer. Samtidig vil jeg jo også ha inn mangfoldet, og sørge for at de bakgårdsrommene som kommer fram har sin egen karakter. Plassering av de funksjonene jeg har tenkt på må også inn. Jeg har tusjet litt på kvartalet igjen, prøvd å finne karakteristika for hvert rom etter kvartalsstrukturen jeg lekte meg fram til i begynnelsen av prosjektet og til slutt laget meg en aktivitetsplan som også til foredling.

Karakter utifra nærliggende aktivitet og eksisterende identitet

Karakter:
Sosial
Opplevelse
Viderefører
aktivitet fra hus

Karakter:
Urban

Karakter:
pen
Aktif
Dinamis
Sosial

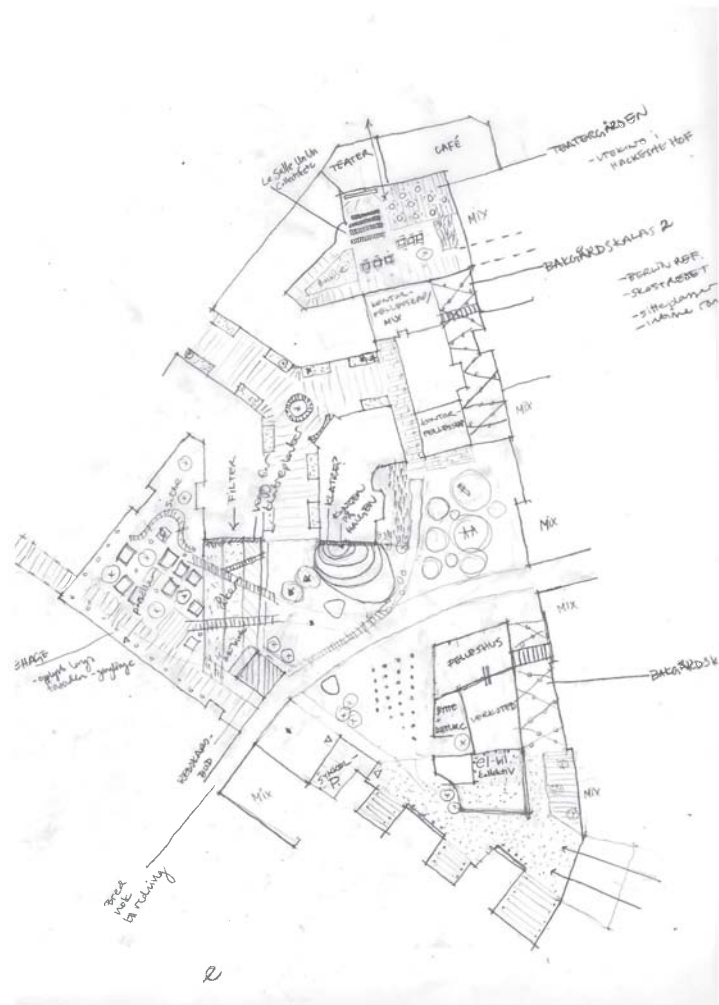
Karakter:
 Rolig
 Grønn
 Mulig å trekke
 seg tilbake

Karakter:
Praktisk
Fasiliterende?

Mulig oppdeling av aktivitetsområder m overgangssoner

Oversiktlig rom? P₁ virker aktivitet og bruk.

På grunnlag av disse skissene fant jeg fram til en mulig aktivitetsplan for området

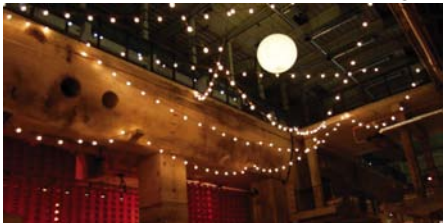
Le Salle Un Un, Collectifetc.

Med farger, og referanser

Skostredet i Bergen

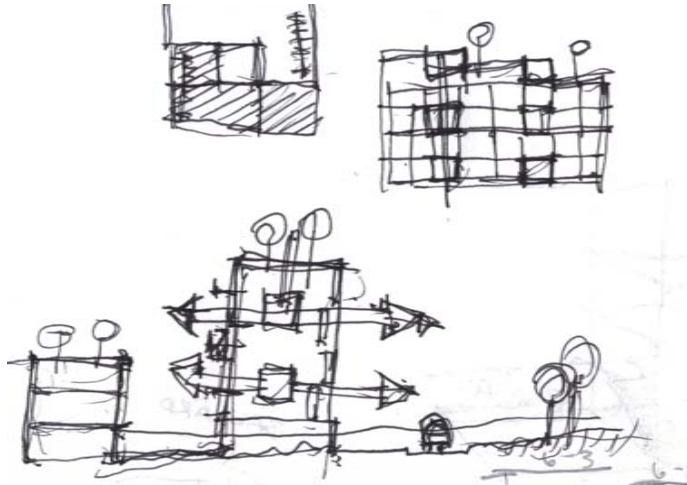
Kunsthall i Berlin

UKE 41: REFLEKSJONER RUNDT PROSESS

Etter en lang uke med mye motstand og mistro til at det jeg har kommet på har noe for seg, er det greit   re ktere litt rundt prosessen min.

Hver gang det har stoppet opp i prosjektet til nå, har jeg gått inn for   skifte skala, det har som regel dratt meg videre, denne uken har det gått litt i loop. Det er den tunge de nisjonsfasen f r midtsemester, og alt føles litt  st, og kanskje litt meningsløst også. Hva er det jeg vil med prosjektet  being the key question.

Konkrete ting jeg gi r i prosessen som jeg føler hjelper og har hjulpet mye for   komme videre har vært:
 m lsetting  produktm l, prosessmål og  ringsm l
 morgenm ter  med Jenny og Hi rdis, der vi avklarer hva som står på planen for dagen, og kan ta opp ting vi står fast på eller lurer på.
 kurs i tidsplanlegging  i regi av SiT, veldig greit ifht avklaring av hva jeg bruker tiden min på, og hvordan planlegge den bedre.
 skalaskifter  b de i modell og tegning, zoome gradvis inn selv om det er mange  se tr der. prøve  n ste opp etterpå.
 trening  plenti av det.
 prosesshefte  veldig  nt  f  printet ut og se at det faktisk er noe progresjon.
 veiledning  er bra for tips og triks og bekreftelse på at det går

en vei. Blir bare alltid litt sonet ut, resten av dagen. Mye tanker, litt utladning egentlig.

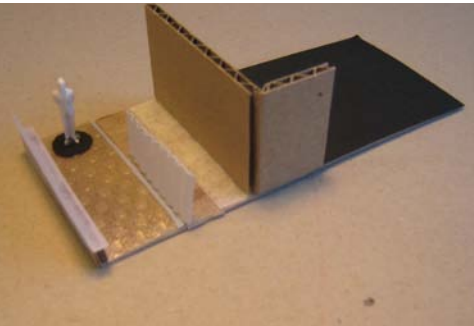
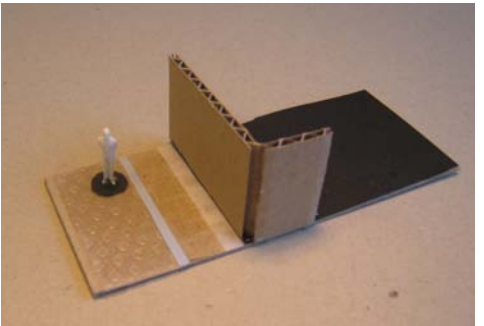
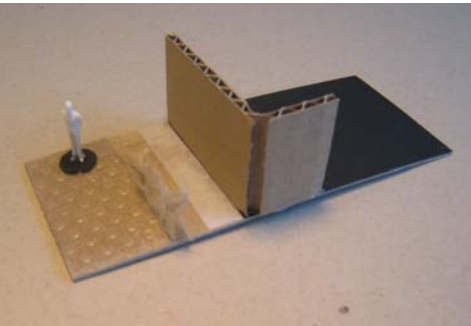
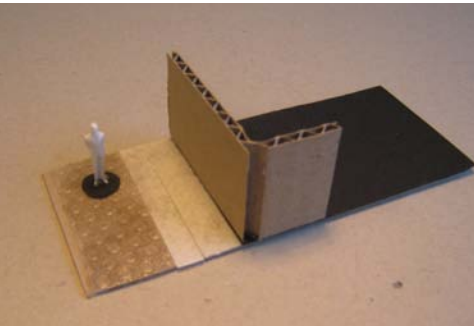
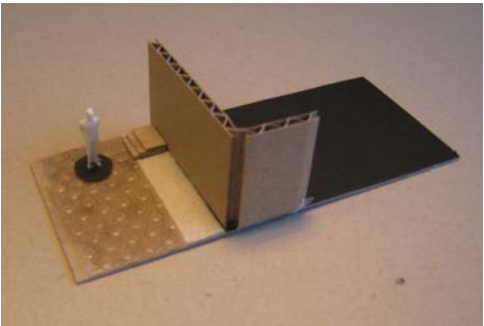
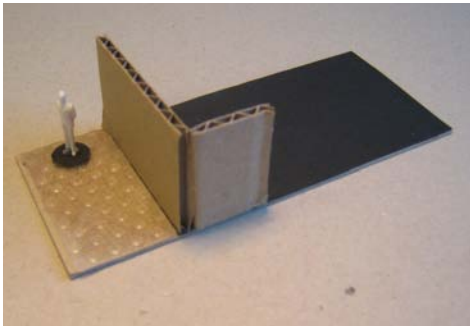
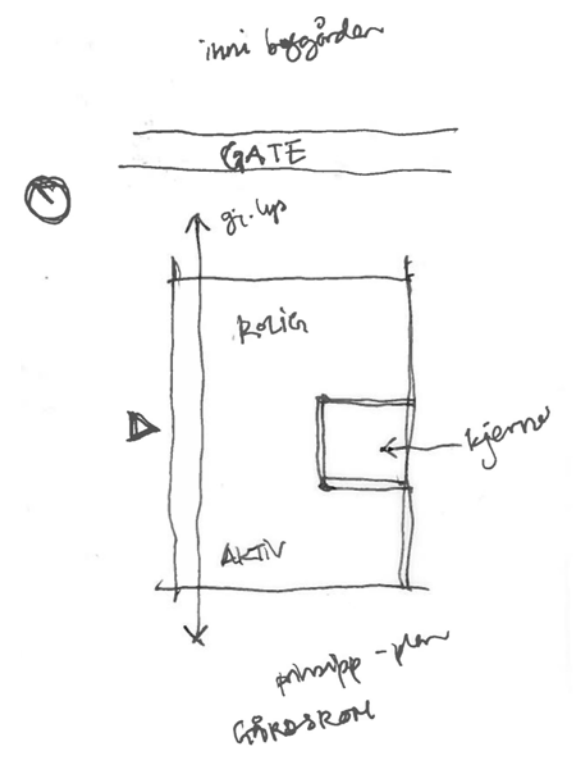
Tror ikke jeg hadde kommet gjennom master uten morgenmøtene, det er sikkert det lureste prosessgrepet til nå. Skal r ske meg selv ut av apatien, og f r ven i gir. Leilighetstyper, sirkulasjon, helhetlig konsept  tut og kj r fram til midtsemester!

UKE 42: MODELLTESTING, FILTER, & PLANLØSNINGER

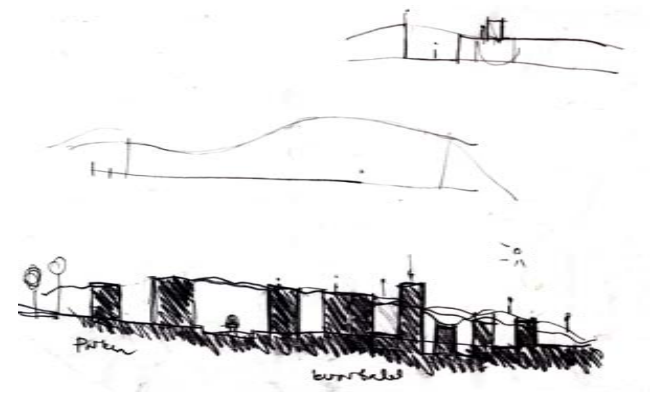
Brukte litt tid på å teste ut noen ltersituasjonen ifht den vertikale gaten i 1:100. Hvor bred bør gaten være, hvor bred bør lteret foran inngangsdøren være? Kan man bearbeide forskjellige soner med forskjellig materialitet for å markere overanger, kanskje få opp en adskillelse ved vegetasjon eller et lite gjerde/mur? ja, ja, og ja. 2 meter ser ut til å kunne være en størrelse på den offentlige gaten som kan være nok, dersom man har tilsvarende til å utforme en overgang til boligen ved siden av.

Jeg har også jobbet litt med planløsninger i archicad, uten at jeg føler de akkurat er ferdig knadd enda. Men de har en hovedtanke om gjennomlys i leiligheten, enten om det er på vei opp på bygget fra bakgården, eller i hovedvolumet mot gaten i størst nordøst orientering. Jeg har også tanker om en rolig sone og en aktiv sone, dette varierer litt etter hvilken side man er på og lysforholdene. Jeg ønsker også å oppnå en slags kjerneøsning for bad etc, som gjør at man lett kan vende modulen og gjenta den flere steder.

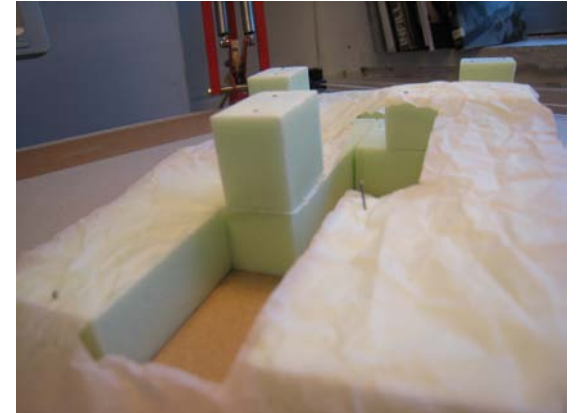
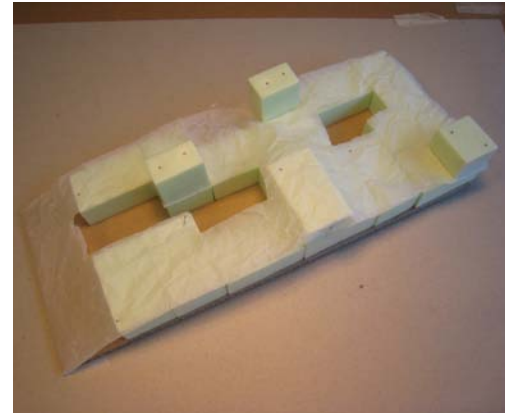
Jeg har også gjort meg noen tanker om hvilke sammensetningsmuligheter som finnes i størrelser når man setter sammen modulene på forskjellig vis. Tanken er å få planløsningene til å funke slik at de er generelle nok til å få til mange kombinasjoner

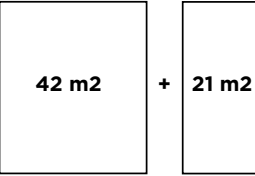

Kunne man hatt et kontinuerlig landskap over gaten,
der man gravde ut boligene i landskapet med små atrier?

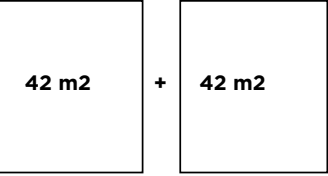
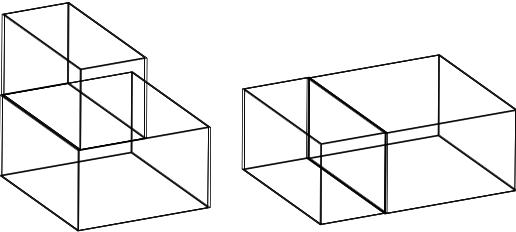

MODUL

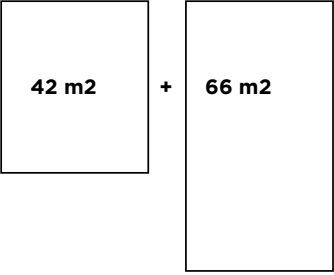
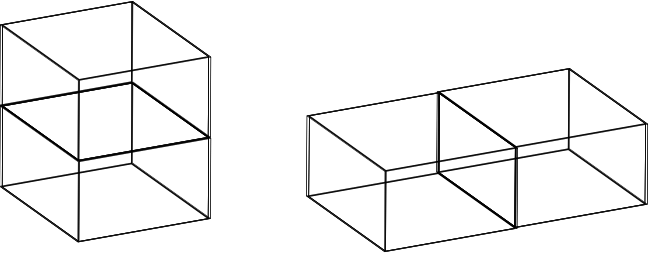

= 63 m2

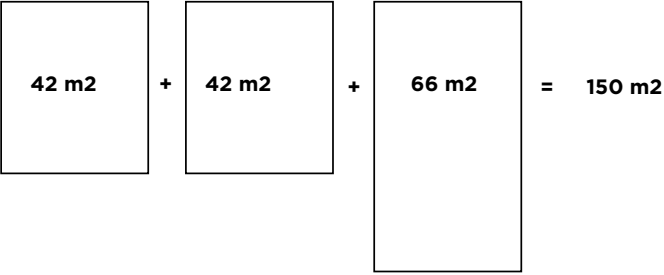
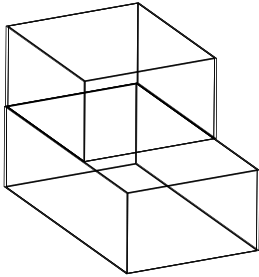
SAMMENSETNINGSMULIGHETER

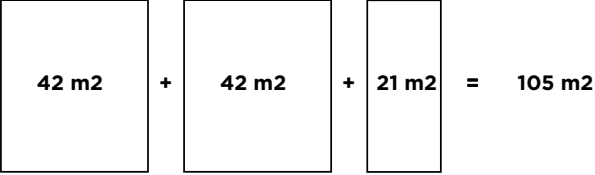
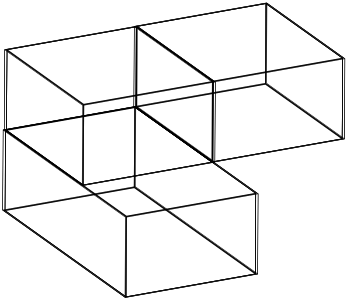
= 84 m2

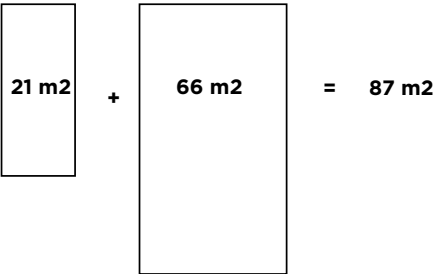
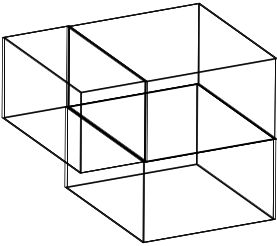
= 108 m2

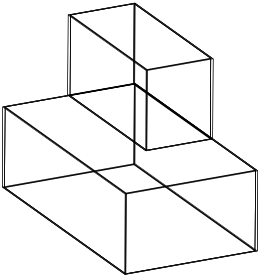
= 150 m2

= 105 m2

= 87 m2

KVALITETSPRI v tegning av leiligheter:

- M HA:
- dagslys fra mer enn n side.
- God takh yde, minst 2, 6 meter
- oppholdsrom inn mot bak g rden
- lys til trappeoppgangen
- minst 40 m2, helst minst 60 m2.
- privat uteplass

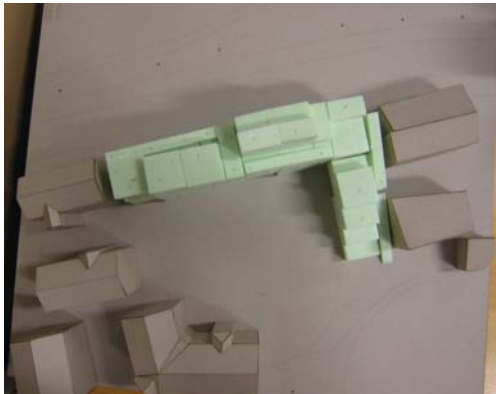
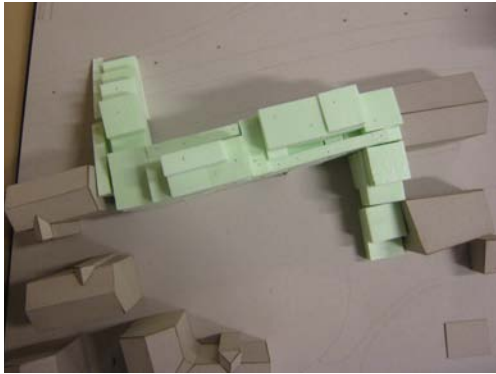
- B R HA:
- godt overblikk over g rden
- srommet
- f les romslig
- gr ntopplevelse rett utenfor
- m teplass med naboen.

- KAN HA:
- dobbel h yde
- duplexleiligheter

Jeg har også funnet ut at jeg bare må kjøre på med vertikal gatekonseptet. Prøve å få det til å funke. Det er spennende, gir mange spennende møteplasser og naboskapssituasjoner. Må bare finne ut av hva som skjer med de leilighetene inni! Bygget opp volumet på nytt med riktig helning på trapp og rampe. Vrei og vendte litt på det også og fikk tanker om en ny tilkobling mot parken. Men vet ikke helt om den har livets rett.

Fant også ut at dersom jeg trekker meg litt unna den ene gavlveggen mot nord, kanskje det finnes et potensiale for å vise fram de otte teglkvalitetene i denne? Kanskje ligger sirkulasjonen opp mot denne veggen?

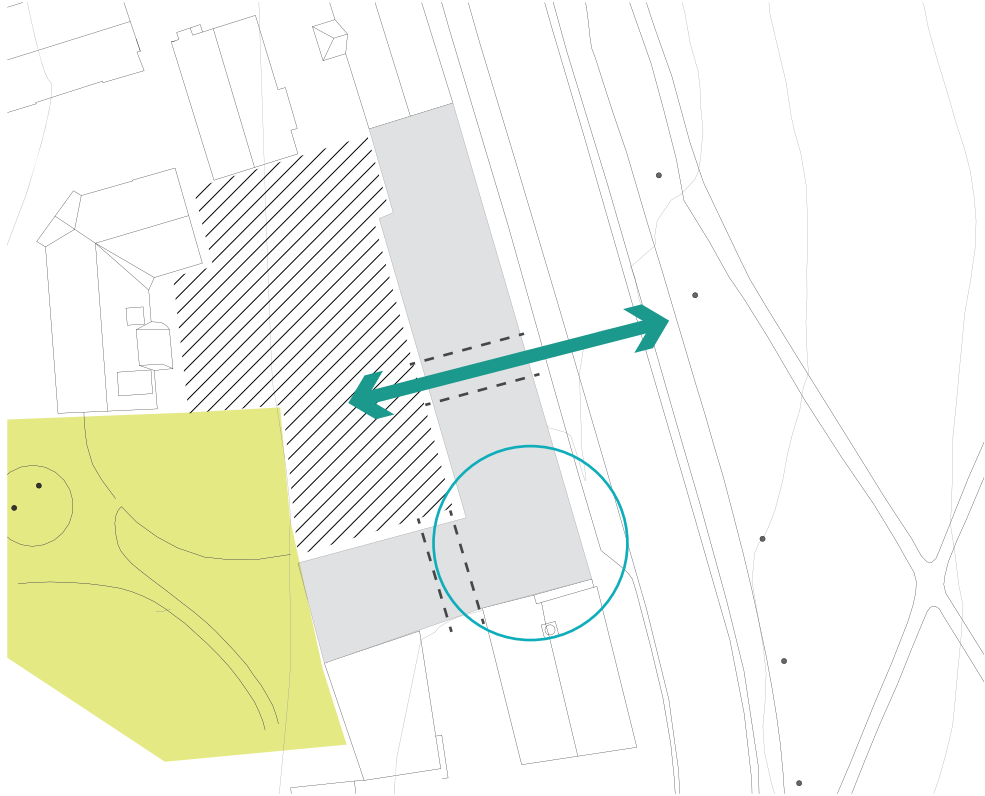
Uansett er det godt å være tilbake på noe mer konkret, blir også litt lettere å bearbeide når jeg har et volum å forholde meg til.

Jeg har re ektert litt over hva jeg liker ved konseptet mitt.

- Jeg liker:
  - den demokratiske delingen av de beste kvalitetene p tomten
  - sol + utsikt
  - at man oppn r en ny kontakt med byen nye siktlinjer og bevegelse.
  - m teplassene vertikalt nabolag i menneskelig skala
  - boligene ne uteplasser, gjennomlys
  - takterrasse noe som er et altfor uutnyttet potensiale
  - kontrastene det gir mellom g rdsrom og takrom.
  - forbindelser uterom/fellesrom og gate/park.

- Utfordringer jeg ser n er:
  - lysforhold ved ender og hj rne hvilke kvaliteter f r de?
  - leiligheter i selve kroppen hvilke kvaliteter skal de f ? Hvordan jobber de med ltre?
  - tetthet m opp ifht planlagt > hadde v rt nt f til spennende opplevelser og kvaliteter og samtidig ha h y tetthet.

UKE 42: VEILEDNING

Snakket litt om prosess på veiledning i dag. Jeg føler jeg sjonglerer mye mellom alle mulige ting, og kanskje ikke har helt oversikt, men innspill på at det virker som at jeg går inn i de riktige undersøkelsene, og vi snakket litt om at prosessen ofte kan være slik. jeg fikk og innspill på følgende:

- jeg må jakte på løsningen under townhouseleilighetene og den vertikale gaten. Hvilke kvaliteter har de andre leilighetene?
- undersøke hvordan jeg løser endene og hjørnet angående lysforhold?
- undersøke trappene i snittet igjen
  - se på slakere helning
  - kanskje er trappen bredere med to vekslende trappeløp?
  - inntrinn 35 og opptrinn 17,5 gir en fin og bra utetrapp.

• det er bra at jeg hopper mellom undersøkelser.
• en bakgrunnsstegning
• jeg har vært usikker på om Grønlandsleiret 73 som ble revet nettopp burde vært tatt bort i oppgaven min også. Svein mener jeg burde beholde det. Det kan argumenteres for både ved bygningshistorisk verdi, som en erindring fra hvilke bygg som har vært der tidligere, være med å stykke opp ny bebyggelse og gi nye høydehopp. Samt kanskje mitt bygg kompenserer for den tettheten man kanskje mister ved å la

det stå.
• leilighetsmodulene kunne kanskje gått fra 3 meter til 3,5?
Kanskje det går de litt romsligere?
• tegne leilighetsforslagene med vinduer og skillevegg.

Til midtsemester, kanskje jeg kan vise noe av prosessen, og diskutere forholdet bybolig?

UKE 42: HJØRNET, KVALITETER INNI BYGG OG TANKER

Jeg har kikket mer på hjørneløsninger. Det kan være en delvis separasjon mellom volumene vil vise lysforholdene. Det ga også noen mulige løsninger på hvor den innvendige sirkulasjonen kan gå.

UKE 42: PRODUKSJON MOT MIDTSEMESTER

Jobbet videre med kvalitetene inni bygget Begynte tanker om at det kunne være interessant å jobbe med en åpen trappeoppgang der man har mulighet for å få mer kontakt med naboene sine. Kanskje dette også er noe man tar igjen i balkongløsningene?

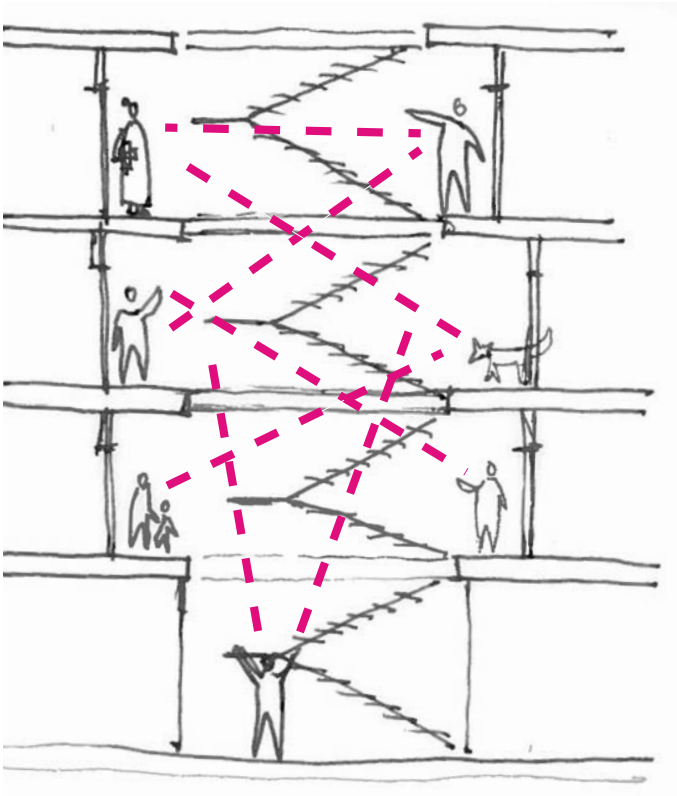
Innvendig kan kanskje en inhabited wall utgjøre liggeret mot gaten. En sone man kan trekke seg inn og ut fra? Kanskje man også på begge sider av veggen og velge eksponering?

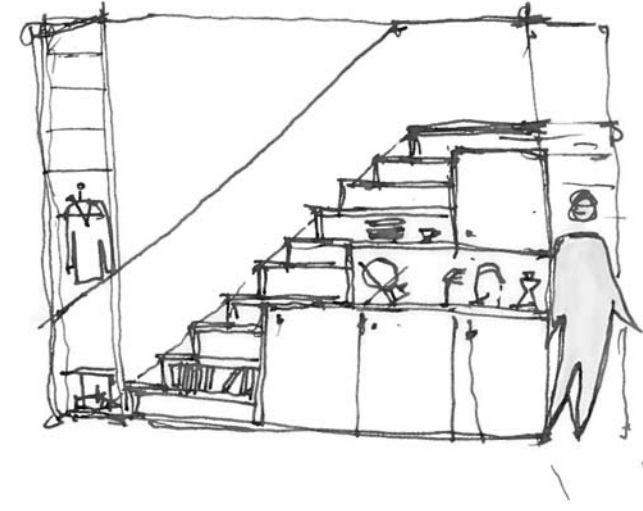
Tenker også på mulig trappeløsning og kjøkken integrert i en våtromsmodul.

Fant ut av BRA inni bygget. Nå ligger jeg på ca. 260% i % BRA.

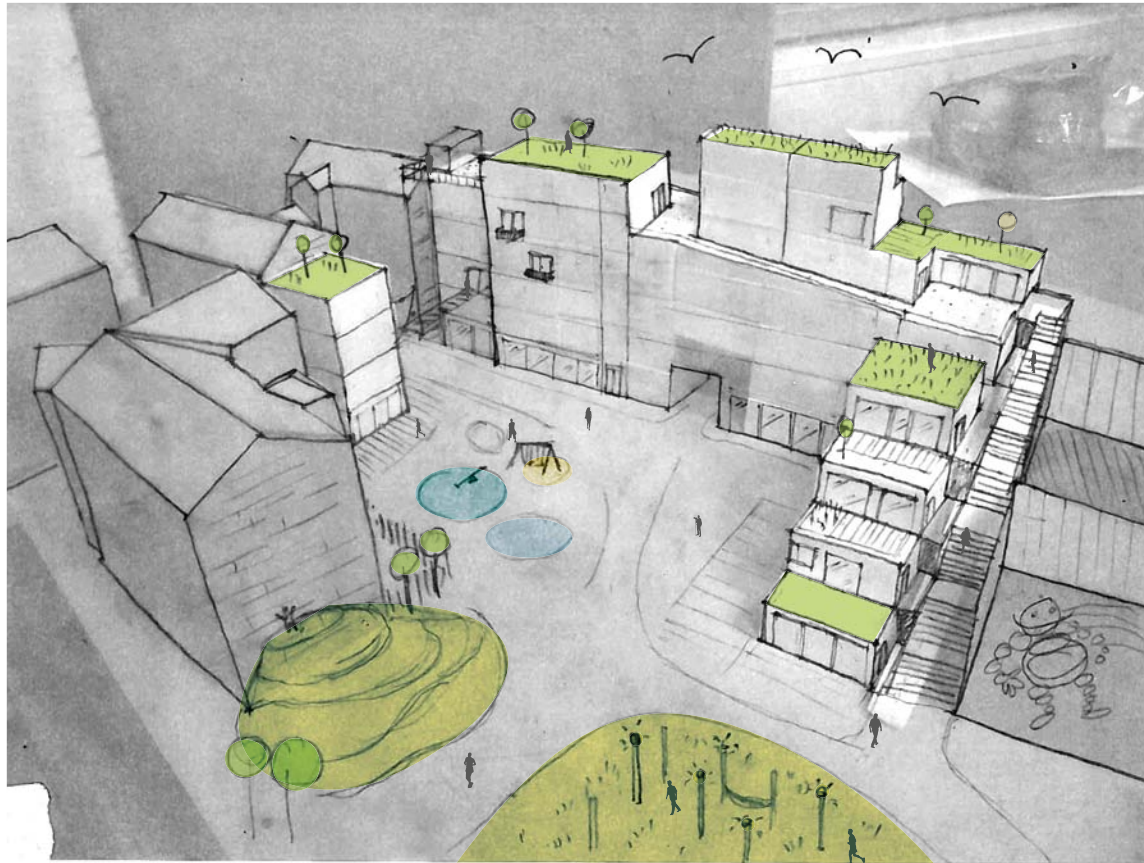
Dette er basert på en BRA på 2719 m2, fotavtrykk på ca. 800 m2. Tomtestørrelsen er på 1775 m2.

Jeg har også kommet meg fram til en mulig fordeling av de forskjellige leilighetstypene i prosentandel.
Jeg ser for meg
20 % storfamilie 100 m2 +
50 % kjernefamilie 80 m2+
30% etableringspar 60 m2 +

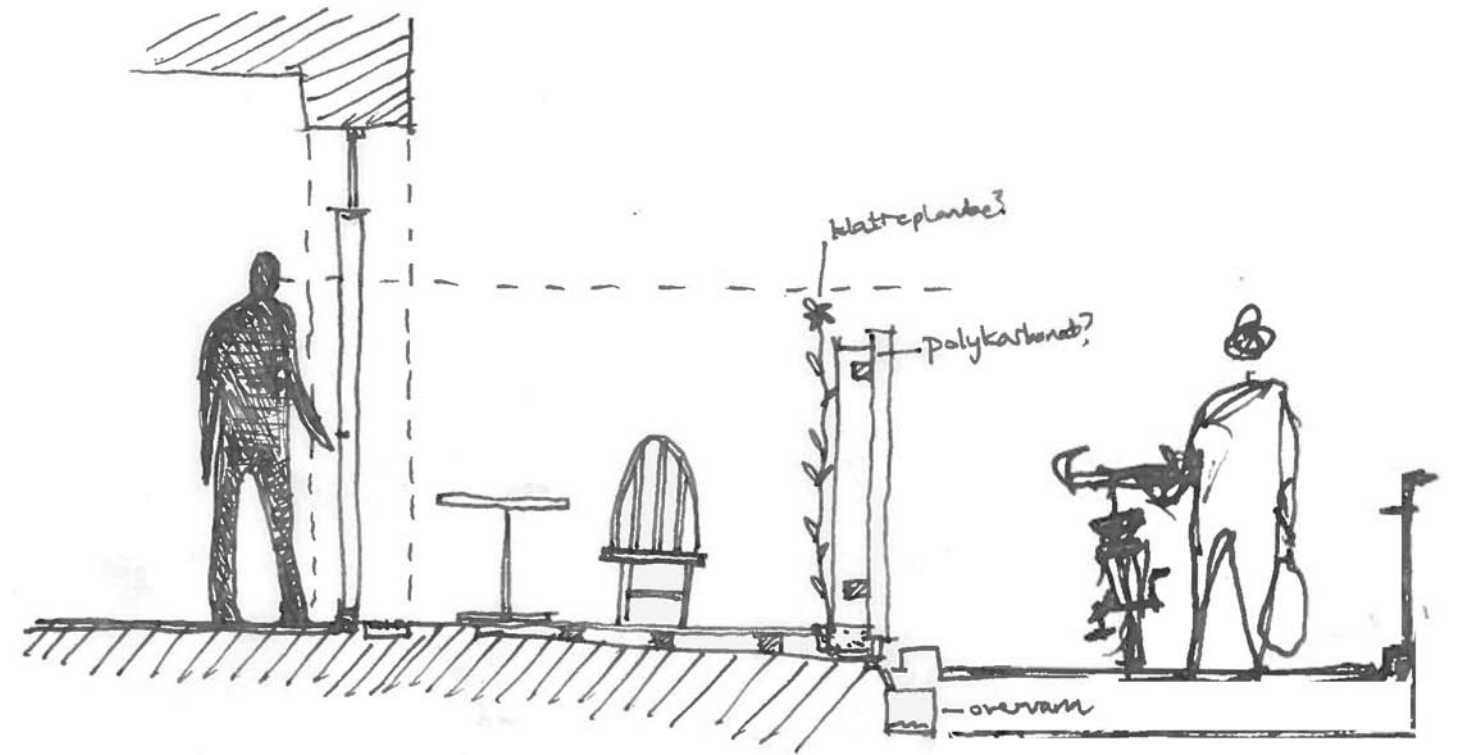

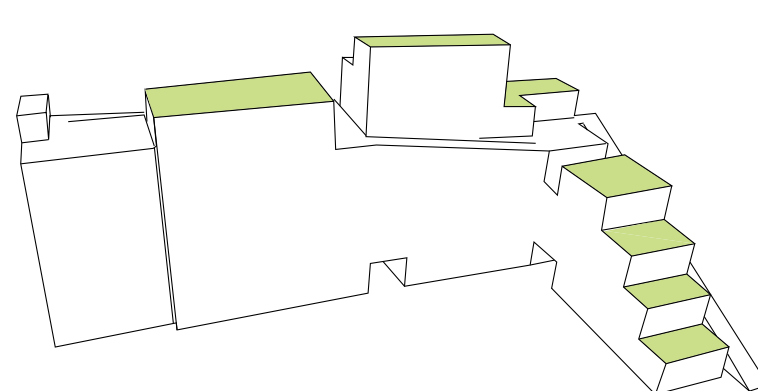
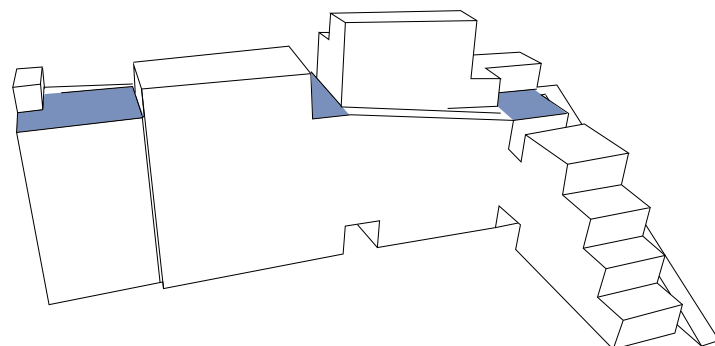
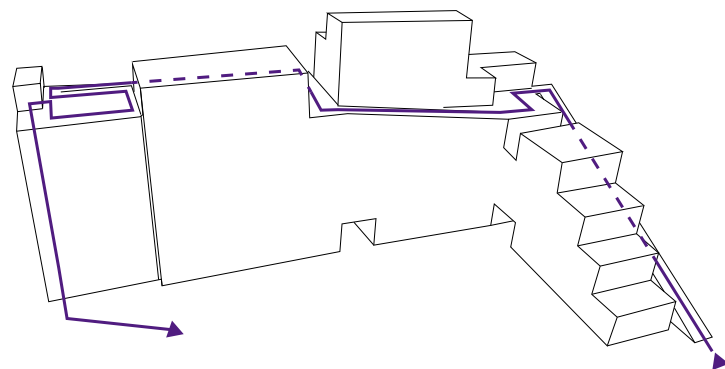
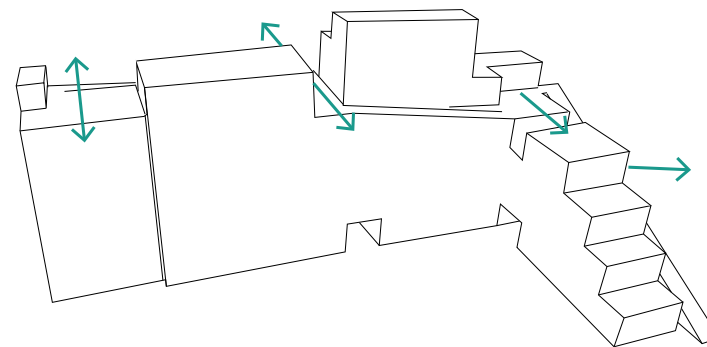
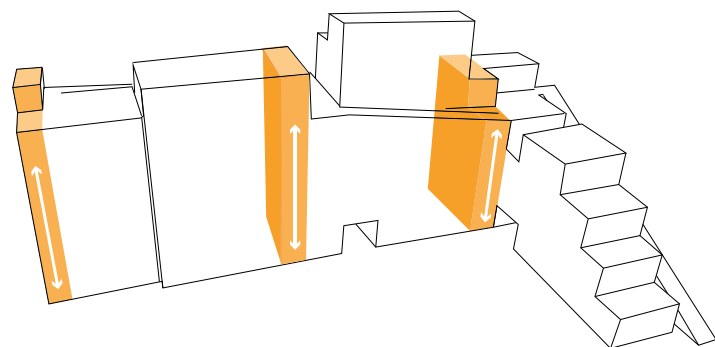
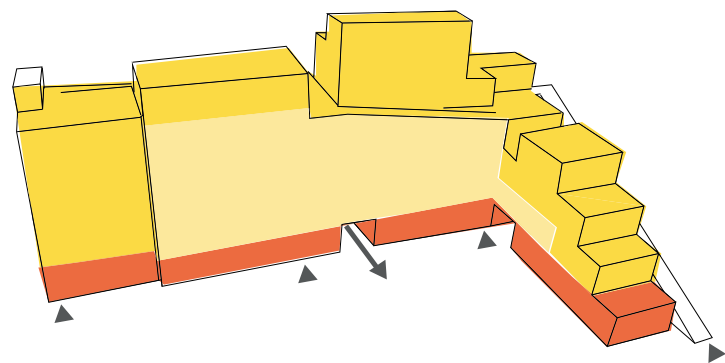

Nytt utkast på bygård og tomt.

Utvidet snitt gjennom rampe

Prinsippskisser bygården
med fordeling av typologier,
sirkulasjon, utsiktspunkter,
møteplasser og grønne tak.

UKE 43: MIDTSEMESTER

Notater fra på midtsemester fra Jenny:

Du legger fram veldig   nt!

Eileen: Det er beintøft med åpne nabolag på Grønland. Høyden    det går helt greit, men husk at det ike blir en frodig hage nede i kvartalet da. Med høy tetthet enda mer preserende. Dyrk n   rheten til Botsparken. Det er en kvalitet. Veldig urban plass med faste dekker, og ikke grønne   ter som vil bli ødelagt.

Diskusjonen: hvem er det for    gå der? Kan alle gå der eller bare de som bor der?

Mangfold/inkludering/offentlig/priv.

Ole: Tror på planskissen med bygninger rundt kantene. Har lite tro på    dra offentligheten inn i kvartalet. Tror gaten i bygningen vil ende opp som gated. Har troen på verdiene og ambisjonene dine. Hvor stor er gruppen? 1000 mennesker er MYE. Litt skummelt med et felles uterom. Jobb litt med størrelsen på enheten. Tips:   Fra senter til sentrum   Future built.

Går det an    bryte det ned i mindre enheter og forholde seg litt friere til eierstrukturer? (f  r ikke helt tak i hva han vil, men han snakker om mangfold).

Den hollandske modellen der man beholder strukturen.

O: Dette er OBOS.

Torb  rn: Tror på st  rrelsesn  kkelen i forhold til    styre demogra  en. Det funker! Bor i en s  nn selv. Blir det for mange, blir det en grå masse. N  r det er få foreldre t  r    slippe barna ut. Lukkede bakgårder fungerer.   pne bakgårder fungerer ikke.

Selv om du lukker kvartalet er det et offentlig rom for 1000 stk.

Kjempspennende    undersøke typogra  er med townhouse på toppen.

Tosidigheten ved    ha en roligere bakside. Arenaen der du kan snakke med naboen. Et lite   ter f  r du kommer hjem.

O: Det er mange parker rundt kvartalet. Bruk de.   Du slipper

ikke femåreringen din ut i et åpent kvartal i Oslo. Den påbegynte oppdelingen av kvartalet har mange kvaliteter i seg og muligheter for deg. Tør du også på eiendomsstrukturen her? Kanskje det blir en annen typologi der?

Jenny: Well done, Julie!

Re eksjoner:

Jeg skjønner kritikken av åpne nabolag, det er et tåft strøk, samtidig syns jeg det er litt trist å tenke at den eneste løsningen på dette er å lage gated communities, det er vel heller ingen løsning dersom byen blir virkelig tett?. Kan ikke sosial kontroll og god belysning være en like god løsning i Norge som i prosjekter man har laget i slummen i Johannesburg? Jeg har lettere for å kjøpe argumentet om at det er få som vil la barna sine løpe fritt i bakgården dersom de kan løpe rett ut i gaten.

Noe jeg også skal ta med meg er innspillene om at 1000 mennesker er mye for et kvartal, det kan være en idé å jobbe seg ned i mindre enheter og se hva dette vil gi. Kan kvartalet fortsatt være en samlet enhet om man deler det opp? Det var ere innspill på at det kunne være en god idé å undersøke oppdelingen av kvartalet og forskjellige typologier innen denne.

Med et annet utgangspunkt enn åpent kvartal må jeg uansett behandle det på en litt annen måte. Samtidig må jeg få fram boligene i det hele, hvilke kvaliteter de har. Her tar jeg opp tråden fra tankene jeg hadde til midtsemester; gjennomlys, kontakt med naboer, og lter mot gaten både inne og ute.

